

Specialeafhandling: Retten til at blive glemmt

Balancen mellem databeskyttelse og
informations- og ytringsfrihed

1

Navn: Mette Nielsen

Studienummer: 20123694

10. Semester jura

Aalborg Universitet.

Fag: Persondataret

Vejleder: Søren Sandfeld Jacobsen

Normalsider ca.: 59,8

Afleveret: 12. maj 2015

¹https://www.google.dk/search?q=ytringsfrihed&rlz=1C1KMZB_daDK657DK657&espv=2&biw=1366&bih=662&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj7L7R38HSAhVEjSwKHdV4CIsQ_AUIB#imgrc=iE9ArVBIOY6gCM:

English Summary:

When focus is on the right to be forgotten, data protection is on one side and freedom of expression is on the opposite side. Both rights are important and are usually considered to be equally rights. Which means that in some situations it is necessary to balance and evaluate which right is given priority. It is difficult to make this assessment in practice because the rights have different purposes and backgrounds.

The object of this thesis is to provide an analysis of the right to be forgotten focusing on the Google Spain-case and an assessment of the balance between data protection and freedom and expression.

The thesis is divided in to four main parts.

Part one of the dissertation describes the legal framework that constitutes the European regulation of the data protection law, as these are the reasons behind the right to be forgotten. There will be focused on privacy law, personality rights, the Charter of Fundamental Rights of the European Union, European Court of Human Rights and the General Data Protection Regulation.

Part two's purpose is to define the concept of "the right to be forgotten". There is no specific definition of the concept. When the concept is compared to the term "the right of forgetting", which is somewhat more limited, as it primarily deals with information about the past of the criminals and the consideration of their resocialization, then it is clear, that the right to be forgotten is something bigger and slightly diffused.

Part three is an analysis of the Google Spain-case, where the purpose is to establish existing law in relation to the right to be forgotten in the Data Protection Directive. The Court of Justice of the European Union ruled that Google should remove links if the interest of the data subject outweighs the right of Internet users in using a search engine to find information. The Court clarified that articles 7 and 8 of the Charter as a general rule take precedence over the public interest in having access to information upon a search relating to the data subject's name. This suggests that there is a presumption rule that the right to be forgotten has priority.

Part four deals with how the balancing of contradictory rights is made. It will be illustrated that the case law of the Court of Justice of the European Union and the European Court of Human Rights is not assessed equally in terms of balancing fundamental rights relating.

Lastly the thesis describes that a rule that provided a fair balance between data protection and freedom of expression would have been preferable to the presumption rule. It can be concluded that the Regulation does not provide much clarity as to how to balance the rights in the future as the responsibility lies with the Member States. If the outcome points to the presumption rule, then privacy and data protection must be considered to be the new "superright" in the EU.

Indholdsfortegnelse:

English Summary:.....	1
Anvendte forkortelser:	6
1. Emnefelt:	8
1.1 Indledning:	8
1.2 Problemformulering:.....	9
1.3 Afgrænsning:	9
1.4 Metodiske overvejelser:	10
1.5 Fremgangsmåde:.....	11
2. Retsgrundlaget:	12
2.1 Indledende bemærkninger:.....	12
2.2 Persondataretten generelt:	12
2.2.1 Persondataretlige definitioner:	12
2.2.2 Behandling af personoplysninger:.....	13
2.2.3 God databehandlingskik:.....	13
2.2.4 Indsigelsesretten:.....	15
2.2.5 Datakvalitetsprincippet:.....	16
2.3 Persondatarettens bagvedliggende hensyn:.....	17
2.3.1 Persondatarettens forbindelse til personlighedsretten:	17
2.3.2 Persondatarettens forbindelse til privatlivsretten:.....	18
2.3.3 Vigtigheden af privat- og personlighedsretten:.....	19
2.3.4 Sammenfatning af privatlivsretten og personlighedsretten:	22
2.3.5 Hensynet til informations- og ytringsfriheden:.....	22
2.4 De grundlæggende rettigheder:	24
2.4.1 Beskyttelse af personoplysninger i EMRK og Charteret:	24
2.4.2 Beskyttelse af privatlivet i EMRK og Charteret.	25
2.4.3 Beskyttelse af informations- og ytringsfriheden i EMRK og Charteret:.....	26
2.5 Forordningen:	27
2.5.1 Centrale artikler:	27
3. Definition af begrebet retten til at blive glemmt:.....	28
3.1 Indledende bemærkninger:.....	28
3.2 Redegørelse af begrebet retten til forglemmelse:	29

3.3 Redegørelse af begrebet retten til at blive glemt:	30
3.4 Sammenligning af retten til forglemmelse og retten til at blive glemt:	31
3.5 Retten til at blive glemt efter Forordningen:	32
4. Analyse af Google Spain-dommen:	33
4.1 Indledende bemærkninger:	33
4.2 Sagens faktum og forelæggelseskendelsen:	34
4.3 Direktivets anvendelse:	35
4.3.1 Behandling:	35
4.3.2 Dataansvarlig:	35
4.3.3 Direktivets anvendelsesområde:	35
4.3.4 Sletteafgangen i Direktivets artikel 12, litra b:	36
4.3.5 Behandlingskravene i Direktivets artikel 6 og 7:	36
4.3.6 Indsigelsesretten i Direktivets artikel 14, litra a:	37
4.4 Formodningsreglen:	37
4.4.1 Undtagelse til formodningsreglen:	38
4.5 Domstolens anvendelse af formodningsreglen og den konkrete afvejning:	38
4.6 Generaladvokatens anbefaling til afgørelse:	39
4.6.1 Direktivets anvendelse:	40
4.6.2 Sletteadgangen i Direktivets artikel 12, litra b:	40
4.6.3 Indsigelsesretten i Direktivets artikel 14, litra a:	40
4.6.4 Charterets betydning og afvejning af grundlæggende rettigheder:	41
4.7 Generel kritik af Google Spain-dommen:	43
4.8 Kritik af formodningsreglen:	43
4.8.1 Formålet med formodningsreglen:	44
4.8.2 Domstolens argumentation for at opstille formodningsreglen:	44
4.8.3 Domstolens manglende fokus på informations- og ytringsfriheden:	45
4.8.4 Domstolens uklare kriterier omkring sletningen:	47
4.8.5 Artikel 29-gruppens vejledning til Domstolens uklare kriterier:	47
4.9 Sammenfatning:	48
5. Balancen mellem databeskyttelse og informations- og ytringsfrihed:	50
5.1 Indledende bemærkninger:	50
5.2 Informations- og ytringsfriheden overfor databeskyttelsen:	50

5.2.1 Direktivets artikel 9:	51
5.2.2 Internettets påvirkning:	51
5.3 Forskel på afvejningen af grundlæggende rettigheder ved EMD og Domstolen:	52
5.3.1 EMD's afvejning af grundlæggende rettigheder:	52
5.3.2 Domstolens afvejning af grundlæggende rettigheder:	53
5.4 Løsningsforslag til afvejningen af modsatrettede rettigheder:	54
5.5 Forholdet mellem databeskyttelse og informations- og ytringsfriheden i Forordningen:	56
5.6 Sammenfattende:	57
6. Konklusion:	57
7. Litteraturliste:	60
7.1 Artikler:	60
7.2 Bøger:	60
7.3 Elektroniske kilder:	61
7.4 Lovgivning:	62
7.5 Retspraksis:	63
7.5.1 Fra domstolen:	63
7.5.2 Forslag til afgørelser fra Domstolens Generaladvokat:	64
7.5.3 Fra EMD:	64
7.5.4 Fra dansk retspraksis:	64
7.5.5 Fra tysk retspraksis:	64
8. Anslagsdokumentation:	65

Anvendte forkortelser:

Artikel 29-gruppen:	Arbejdsgruppe nedsat i medfør af Direktivets artikel 29, og som består af repræsentanter fra medlemsstaternes datatilsyn og Kommissionen.
Chartret:	Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder (2010/C 83/02).
Direktivet:	Direktiv 95/46 EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.
Domstolen:	Den Europæiske Unions Domstol.
EMD:	Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.
EMRK:	Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.
Forordningen:	Forordning 2016/679 EU af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse)
Google Spain-dommen:	Dom af 13. maj 2014, C-131/12, Google Spain SL mod Agencia Española de Protección de Datos (AEPD) og Mario Costeja González.
Kommissionen:	Europa-Kommissionen.
Lindqvist-dommen:	Dom af 6. november 2003, C-101/01, Lindqvist.
Logningsdommen:	I De forenede sager C-293/12 og C-594/12, Digital Rights Ireland Ltd m.fl., afsagt den 8. april 2014.
Persondataforordningen:	Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (2016/679/EU).
PDL:	Persondataloven, Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger.

RPL	Retsplejeloven, LBK nr. 1257 af 13. oktober 2016 om rettens pleje.
TEUF:	Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde.
Von Hannover (1)	Von Hannover v. Germany (no. 1) app. no. 59320/00.
Von Hannover (2)	Von Hannover V Germany (no. 2), app. no. 40660/08 og 60641/08

1. Emnefelt:

1.1 Indledning:

”Privacy is no longer a social norm”². Denne ret kontroversielle udtagelse kommer fra Mark Zuckerberg. Udtagelse er blevet voldsomt kritiseret, dog er de fleste enige i, at begrebet privatlivet har ændret sig, grundet den udbredte brug af internettet. Udbredelsen af internettet bevirker, at ytringsfriheden bevæger sig ind i persondataretten.³

Teknologien og internettet har udviklet sig meget siden 1995, hvor Direktivet blev vedtaget. Det er nu muligt at opnå adgang til en resultatliste med links til forskellige hjemmesider, der indeholder personoplysninger ved blot et par enkelte klik og ved hjælp af en hvilken som helst søgemaskine. Der kan laves en udførlig profil af personen. Der er en forholdsvis stor risiko for at blive indhentet af sin fortid, hvis der eksisterer oplysninger på internettet, hvor det ikke ønskes alle og enhver skal have adgang til.

I forbindelse med Google Spain-dommen kom der i fokus på retten til at blive glemt. I afgørelsen anerkender Domstolen ved en fortolkning af Direktivet en ret til at blive glemt. Formuleringen ”Retten til at blive glemt” kan være en smule misvisende, da den i Google Spain-dommen kun giver mulighed for at få fjernet de links, der fremgår af søgemaskinernes søgeresultatlister, hvis der søges på vedkommendes navn. Dermed er der ikke en mulighed for at få fjernet de originale hjemmesider, som søgemaskinerne henviser til. Resultatlisterne gør det lettere at finde links med personoplysninger, som ellers var så godt som umulige at finde.

Når retten til at blive glemt skal vurderes, står databeskyttelsen på den ene side og informations- og ytringsfriheden på den anden side. De er begge vigtige rettigheder og normalt anses de for at vægte lige højt.⁴ Derfor skal der i den givende situation vurderes hvilken rettighed, der får forrang i forhold til den anden.

Databeskyttelsen er under et pres på grund af den stigende brug af sociale medier. Dette er med til at sløre grænsen mellem privatsfæren og det offentlige rum.⁵ Derudover er digitaliseringen af den

² <https://www.theguardian.com/technology/2010/jan/11/facebook-privacy>

³ Blume, Databeskyttelsesret, s. 192.

⁴ Jakobsen/Schaumburg-Müller, Juristen, nr. 5 2015, s. 6.

⁵ Blume, Databeskyttelsesret, s. 438-440, samt Blume/Hermann, U.2010B.298, s. 298.

offentlige forvaltning også med til at presse databeskyttelsen, da der sker en deling af følsomme oplysninger på eksempelvis e-boks og borger.dk.⁶

Søgemaskinerne er et centralt redskab i nutidens informationssamfund, hvor åbenhed og informationsdeling er fundamentale begreber. Søgemaskinerne er blandt andet blevet sammenlignet med opfindelse af bogtrykkeriet, eftersom Søgemaskinerne muliggør spredning af informationer gennem et nyt mellemlid, der er meget billigere og hurtigere end bogtrykkeriet.⁷

Databeskyttelse og informations- og ytringsfrihed er essentielle begreber i nutidens samfund og det er derfor væsentligt at finde den rette balance mellem disse.

1.2 Problemformulering:

Grundet den ovenfor opridsede situation er afhandlingens problemformulering følgende:

Med udgangspunkt i Google Spain-dommen vil der blive foretaget en analyse af retten til at blive glemt efter Direktivet og Forordningen. Samt en vurdering omhandlende balancen mellem databeskyttelse og informations- og ytringsfrihed.

1.3 Afgrænsning:

Denne afhandling beskæftiger sig primært med den EU-retlige regulering, som følger af EMRK, Chartret, Direktivet og Forordningen. Hvilket betyder, at dansk retspraksis og lovgivning anvendes i begrænset omfang.

Der er valgt, at databeskyttelse skal holdes op imod informations- og ytringsfrihed. Det havde været interessant at holde databeskyttelse op imod andre grundlæggende rettigheder. Valget kan begrundes ved, at databeskyttelse og informations- og ytringsfrihed har et stort fælles grænseområde.

Afhandlingen er centreret om en analyse af Google Spain-dommen, men eftersom afhandlingens har et begrænset omfang, er det nødvendigt at begrænse analysen til den del af afgørelsen, der behandler retten til at blive glemt. Det væsentlige i afhandlingen er Google Spain-dommens modstridende hensyn og herunder hvordan en rimelig afbalancering af grundlæggende rettigheder skal foretages. Problemstillingen omkring jurisdiktion og om Google Spain anses som værende dataansvarlig i Direktivets forstand, kunne have været genstand for en selvstændig analyse, men

⁶ Blume, Persondataretten i en brydningstid, s. 19-21.

⁷ Mayer-Schönberger, Delete: The Virtue of Forgetting in the Digital Age, s. 2ff og 33ff.

dette er ikke tilfældet i denne afhandling. Derudover bliver der ikke fokuseret på behandlingen af Chartrets artikel 16 om frihed til at oprette og drive virksomhed. Muligheden for at fjerne informationen fra selve hjemmesiden vil ligeledes ikke blive behandlet.

1.4 Metodiske overvejelser:

Afhandlingens formål er med afsæt i Google Spain-dommen at analysere retten til at blive glemt med fokus på balancen mellem informations- og ytringsfrihed. Herunder bør det nævnes, at domsanalyser er subjektive og derfor findes der ikke endegyldige sandheder der igennem.⁸

Der er som udgangspunkt anvendt den traditionelle retsdogmatiske metode. Den retsdogmatiske metode dækker over fortolkning og systematisering af en række retskilder. Formålet med den retsdogmatiske metode er at beskrive, analysere og systematisere gældende ret.⁹ I afhandlingens kapitel 2 beskrives og systematiseres gældende ret og i de resterende kapitler analyseres gældende ret.

Der vil også anvendes den retsdogmatiske metode vil der også blive anvendt den retspolitiske metode *lex ferenda* i forbindelse med analysen af Google Spain-dommen. Den gældende retstilstand vil blive vurderet retspolitisk for at afveje hensigtsmæssigheden af denne tilstand, hvorefter der kan udledes et skøn til en eventuel forbedring.¹⁰ Den retspolitiske metode er ikke mindre juridisk end den traditionelle retsdogmatiske metode.¹¹

Derudover vil den komparative metode ligeledes blive anvendt. Den komparative metode bygger på sammenligninger og analyser af ligheder og forskelle inden for et defineret analyseområde.¹² Den komparative metode anvendes i forbindelse med definitionen af retten til at blive glemt. Her bliver retten til at blive glemt sammenlignet med retten til forglemmelse.

En afhandling af denne størrelse er juridisk forskning og skal selvskreven være videnskabeligt. Det er derfor fundamentalt, at forfatteren er loyal i sine redegørelser og argumenter.¹³ De kilder, der anvendes skal være troværdige, da de er selve grundlaget for afhandlingen. Inden en kilde benyttes

⁸ Olesen/Lilja, Domsanalyse, s.18.

⁹ Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, s. 86.

¹⁰ Nielsen/Tvarnø, Retskilder & retsteorier, s. 29.

¹¹ Lauridsen, Studier i Retspolitisk argumentation, s. 304.

¹² Bülow/Holleufer/ Nielsen, MetodeNU, kapitel 2.4.

¹³ Madsen, Retsdogmatisk forskning i praksis, s. 2.

skal følgende være kontrolleret. Kildens dokumentation skal være fyldestgørende, dokumentationen skal kunne kontrolleres og dokumentation skal være sand.¹⁴

Afhandlingen koncentrerer sig særligt om EU-retten, hvor gældende ret fastsættes ved at fortolke relevante dele af primære og sekundære retskilder samt EU-retspraksis.¹⁵ Her tages der udgangspunkt i Charteret, Direktivet og Forordningen.

Anden litteratur, der benyttes, er Generaladvokatens forslag til domfældelse i præjudicielle sager. Generaladvokatens arbejde er at styrke fundamentet for Domstolens afgørelser. Dette gøres ved at skrive vejledende forslag til afgørelser, som dommerne kan vælge at følge. Afhandlingen anvender Generaladvokatens forslag, fordi der gives en anden vinkel på afgørelsen end den Domstolens. Forslaget har dog en beskedent retskildemæssig værdi.¹⁶

Afhandlingen benytter sig af udtalelser fra Artikel 29-gruppen. Dette sker selvom, disse ikke er bindende for medlemsstaterne eller Kommissionen. Artikel 29-gruppen arbejder blandt andet med at undersøge forskellige spørgsmål omkring anvendelsen af Direktivet og formulerer udtalelser herom.¹⁷ Der anvendes en vejledning lavet af Artikel 29-gruppen. Dette sker i forbindelse med kritikken af formodningsreglen i et forsøg på at forklare de uklare kriterier, som Domstolen opstiller i Google Spain-dommen vedrørende, hvornår der kan ske sletning.

Det skal påvises, at afhandlingen ikke er en fuldstændig præsentation af anvendelsesområdet for retten til at blive glemt.

1.5 Fremgangsmåde:

Fremgangsmåden kan beskrives og deles op på følgende måde:

Kapitel 2 vil beskrive den retlige ramme, der udgør den europæiske regulering af persondataretten, da det er disse hensyn, som ligger bag retten til at blive glemt. Der vil fokuseres på de væsentlige bestemmelser i Chartret, EMRK og Forordningen.

Kapitel 3 har til formål at få defineret begrebet retten til at blive glemt tydeligt. Dette gøres blandt andet ved at sammenligne begrebet med retten til forglemmelse. Der vil blive gennemgået de centrale bestemmelser i Direktivet og Forordningen, som vedrører retten til at blive glemt.

¹⁴Madsen, Retsdogmatisk forskning i praksis, s. 3.

¹⁵ Engsig Sørensen m.fl., EU-retten, s. 93-117.

¹⁶ Fenger, Juristen nr. 2, 2014.

¹⁷ Direktiv 95/46 EF af 24. oktober 1995, artikel 30.

Kapitel 4 vil analysere Google Spain-dommen, hvor formålet er at fastslå gældende ret i forhold til retten til at blive glemt. Dommens præmisser vil blive behandlet og kritiseret.

Kapitel 5 omhandler, hvorledes den konkrete afvejning af modsatrettede rettigheder foretages. Der vil blive fokuseret på, hvordan EMD og Domstolen foretager denne afvejning mellem databeskyttelsen og informations- og ytringsfriheden forskelligt.

Afhandlingen afsluttes med en samlet konklusion.

2. Retsgrundlaget:

2.1 Indledende bemærkninger:

Det er vigtigt at forstå den overordnede retlige ramme, som i dette tilfælde er persondataretten generelt, de persondataretlige hensyn og de grundlæggende rettigheder i Chartret, EMRK og Forordningen. Dette er nødvendigt for at skabe et meningsfuldt udgangspunkt for analysen.

2.2 Persondataretten generelt:

2.2.1 Persondataretlige definitioner:

Personoplysninger:

En personoplysning er enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person også kaldet den registrerede, jf. Direktivet artikel 2, litra a. eksempler på dette er et telefonnummer, dankortnummer, IP-adresse eller helbredsoplysninger. Selv et matrikelnummer er en personlig oplysning, jf. Datatilsynets afgørelse, 2003-322-0044, hvor en grund var kortlagt som mulig forurennet og formålet med oplysningerne var at beskytte mulige købere. Ved hjælp af matrikelnummeret kan der findes frem til, hvem der bor der, hvilket gjorde matrikelnummeret til en personoplysning. Grundet oplysningerne kom fra handelskalender fra 1960, mente Datatilsynet ikke, oplysningerne burde offentliggøres. Selv om en personoplysning er kodet, så er det stadig en personoplysning, jf. Datatilsynets afgørelse, 2012-311-0073, hvor patientjournaler skrevet på kinesisk stadigvæk udgjorde personoplysninger, da disse kunne oversættes.

Personoplysninger opdeles i almindelige og følsomme oplysninger. De almindelige oplysninger kan sagtens være fortrolige. Eksempelvis en indkomstoplysning. Følsomme oplysninger består af oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold og oplysninger om helbreds- og seksuelle forhold og

må ikke behandles, jf. Direktivet artikel 8, stk. 1. Undtagelserne hertil er at finde i Direktivet artikel 8, stk. 2-7.

Den dataansvarlige:

Den dataansvarlig er den fysiske eller juridiske person, offentlige myndighed, institution eller ethvert andet organ, der alene eller sammen med andre afgør til hvilket formål og med hvilke hjælpemidler, der må foretages behandling af oplysninger, jf. Direktivet artikel 2, litra d. Den dataansvarlige har det overordnede ansvar. Den dataansvarlige kan være både en fysisk person eksempelvis individet på Facebook, hvor individet er dataansvarlig for sin egen data, men overordnet er Facebook også dataansvarlig.

Databehandleren:

Databehandleren er den fysiske eller juridiske person, offentlige myndighed, institution eller ethvert andet organ, der behandler oplysninger på den dataansvarliges vegne, jf. Direktivet artikel 2, litra e. Databehandleren bestemmer ikke noget selv, men følger ordre fra den dataansvarlige. Databehandlere skal altid have en instruks om, hvad der skal ske med oplysningerne.

2.2.2 Behandling af personoplysninger:

En behandling er defineret som enhver operation eller række af operationer med eller uden brug af elektronisk databehandling, som oplysninger gøres til genstand for, jf. Direktivet artikel 2, litra b. Eksempler på behandlinger er indsamling, registrering, systematisering, opbevaring, tilpasning eller ændring, selektion, søgning, brug, videregivelse ved transmission, samkøring og blokering. Denne liste er dog ikke udtømmende.

Behandling af almindelige personoplysninger må ske, når der er hjemmel hertil, jf. Direktivet artikel 7. Databehandling må kun ske, hvis en af de i litra a)-f) angivne vilkår er opfyldt. Eksempelvis hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til, behandlingen finder sted. Et samtykke kan trækkes tilbage og derfor kan det være fornuftigt at finde en anden hjemmel til behandlingen. Derudover kan behandlingen være nødvendig af hensyn til opfyldelsen af en aftale, som den registrerede er part i, eller behandlingen kunne være nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, der er pålagt ved lov eksempelvis, at medarbejdernes løn skal indberettes til SKAT.

2.2.3 God databehandlingskik:

God databehandlingskik er den ramme, som persondata altid skal behandles indenfor, dog kan den ikke stå alene. God databehandlingskik består af følgende:

Persondata skal altid indsamles til et specificeret formål. Der må godt indsamles oplysninger til flere formål på samme tid, så længe formålene bliver velargumenteret og veldefineret. Der må kun indsamles de oplysninger, der er relevante og ikke flere oplysninger end nødvendigt. Oplysninger må ikke indsamles til senere brug, da det ikke er relevant i forbindelse med indsamlingen. Grunden til, der indsamles oplysninger, skal være tydelig for individet, fordi formålet hermed er åbenhed og transparens omkring behandlingen.¹⁸ I Datatilsynets afgørelse 2008-632-0034 videregav Forsvarets personoplysninger om ansatte i Forsvaret til et forsikringsselskab, hvor oplysningerne blev brugt til markedsføring. Grundet, at Forsvaret ikke indsamler disse oplysninger i et markedsføring øjemed, er behandlingen i strid med god databehandlingskik.

Der er en uenighed vedrørende, hvorvidt formålsangivelsen altid skal være forståelig og tilpasset de registreredes formodninger. Dette skyldes, at hvis dette blev vedtaget, så skulle dataansvarlige hver gang, der sker en behandling vurdere, hvem oplysningerne kommer fra og hvilken type individ, der er tale om. Hensigten med formålsangivelsen er at skabe åbenhed, derfor bør der tages et vist hensyn til individet, men et sådan krav kan næppe gå så vidt, som til at den dataansvarlige er tvungen til at benytte differentierede formuleringer.¹⁹

Databehandlingen skal være proportional og hvis det samme kan opnås med mindre, er det at foretrække. Dette minder om de uskrevne grundlæggende forvaltningsprincipper. De indsamlede oplysninger skal være relevante og tilstrækkelige og der skal sikres en proportionalitet mellem formålet og de behandlede oplysninger.²⁰ Proportionalitetskravet er en EU-retligt grundsætning og har derfor en vis styrke.²¹ I afgørelsen 2009-631-0099 fra Datatilsynet TV-overvågede et fitnesscenter i Aarhus deres omklædningsfaciliteter. Der blev omgående sendt et påbud om at stoppe, da dette var ulovligt. Formålet med overvågningen var at yde dokumentation for tyveri og indbrud i skabene. Det absolutte minimum er, at der kun sker overvågning af skabsområde og kameraerne kun er aktive i centerets åbningstid. Datatilsynet påpegede, at opsættes der kameraer, skal der altid overvejes, om der er noget mindre indgribende, der kunne opnå samme formål. Ofte skal det dokumenteres og påvises, at mindre indgribende har været forsøgt. I denne situation står formålet ikke mål med midlet og databehandlingen var i strid med god databehandlingskik.

¹⁸ Blume, Databeskyttelsesret, s. 140.

¹⁹ Blume, Databeskyttelsesret s. 141.

²⁰ Blume, Databeskyttelsesret s. 144.

²¹ Blume, Databeskyttelsesret s. 145.

Oplysningerne skal være ajourførte. Ajourføringen sikre, at de oplysninger, der lagres, er fejlfri. Der kan ske løbende ajourføring, men det er også tilladt at vente til, der er andet, der også skal ændres. Hvis en ansat beder om ajourføring, så skal det ske. Derudover eksisterer der en tidsbegrænsning for lagring af oplysninger. Oplysningerne må kun opbevares så længe, det er nødvendigt for formålet. Hvis oplysningerne anonymiseres, må de godt opbevares længere. Dette er tilfældet med undersøgelser vedrørende lønstatistikker, hvor gamle medarbejderes løn indgår. Formålet med tidsbegrænsningen er, at sikre mod unødvendig dataophobning og sagligt formål med forsat opbevaring. Et eksempel på hvor langt tid oplysninger kan lages, er Datatilsynets afgørelse 2003-313-0180, som omhandler opbevaring af oplysninger om p-afgift. En borger klager over, at Parkering København behandler oplysninger vedrørende ham, selvom han har betalt sin p-bøde. Datatilsynet vurderer, at det er en almindelig oplysning og nødvendig for Parkering København at behandle. Det er ikke muligt at definere et præcist tidsrum for tidsbegrænsningen, da er en konkret vurdering. I denne afgørelse kom det frem, at 5 år efter en bøde ikke er i strid med god databehandlingskik.

God databehandlingskik er kodificeret i Direktivets artikel 6.

2.2.4 Indsigelsesretten:

Indsigelsesretten omhandler muligheden for at kunne stoppe en behandling, der er ulovlig.²² Indsigelsesretten er hjemlet i Direktivets artikel 14, litra a) og har følgende ordlyd:

”Medlemsstaterne indrømmer den registrerede ret til i det mindste i de i artikel 7, litra e) og f), omhandlede tilfælde af vægtige legitime grunde, der vedrører den pågældendes særlige situation, til enhver tid at gøre indsigelse mod, at personoplysninger om ham selv gøres til genstand for behandling, medmindre andet er bestemt i den nationale lovgivning; i tilfælde af berettiget indsigelse må den af den registeransvarlige iværksatte behandling ikke længere omfatte de pågældende oplysninger.”

Det er særlig relevant at fokusere på Direktivets artikel 7, litra f), som lyder:

”Behandlingen er nødvendig, for at den registeransvarlige eller den tredjemand eller de tredjemænd, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en legitim interesse, medmindre den registreredes interesser eller de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der skal beskyttes i henhold til artikel 1, stk. 1, i dette direktiv, går forud herfor.”

²² Blume databeskyttelsesret s. 311.

Hvis indsigelsen efter 14, litra a) er berettiget, må behandlingen ikke længere omfatte de pågældende oplysninger, jf. 14, litra b). Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de registrerede er bekendt med indsigelsesretten. Indsigelser skal behandles. En ulovlig behandling er altid en berettet indsigelse. Lovlige behandlinger med berettede indsigelser er muligt. I Datatilsynets afgørelse 2013-217-0330 blev der behandlet personoplysninger på boliga.dk. En borger ville have slettet oplysninger om, hvad sin bolig var solgt til, fordi han mente, denne oplysning ødelagde salget næste gang, boligen skulle sælges. Datatilsynet vurderede, der ikke kunne ske en sletning på grund af samfundsinteressen. Behandlingen er en lovlig og indsigelsen er uberettiget. Bestemmelsen er en afvejningsregel og det er tydeliggjort, at den registreredes grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder skal inddrages.

Indsigelsesretten har ikke en stor praktisk betydning, eftersom det er besværligt at fastslå, hvis en lovlig behandling i det konkrete tilfælde er uberettiget. Dette ville kræve en særlig intensiv vurdering fra Datatilsynet. Indsigelsesretten afspejler databeskyttelsesrettens individualistiske træk ved at give den registrerede et individuelt retsligt mulighed, derudover tilføjes der en facet til den del af den retlige regulering, som omhandler selvbestemmelsesretten.²³

2.2.5 Datakvalitetsprincippet:

Det er af stor betydning for integritetsbeskyttelsen, at oplysninger, der behandles, er korrekte.²⁴ Datakvalitetsprincippet bliver ofte understreget, som særlig centralt og bevirker, at den dataansvarlige er forpligtet til at sikre oplysningernes kvalitet. Hvis ikke kvaliteten er i orden, så skal der foretages en berigtigelse.²⁵ Det væsentlige er den konkrete situation, oplysningens karakter, deres anvendelse, indsamlingens pålidelighed og om oplysningerne er essentielle for en eller flere myndigheder jf. Betænkning 1345/1997 p. 444.

Direktivets artikel 12, litra b) omhandler urigtige oplysninger og sletteafgangen. Den har følgende ordlyd:

”Efter omstændighederne at få oplysninger, som ikke er blevet behandlet i overensstemmelse med dette direktiv, berigtiget, slettet eller blokeret, navnlig hvis de er ufuldstændige eller urigtige”

Det er særlig relevant, hvordan ”navnlig” vurderes i bestemmelsen. Laves der en indskrænkende fortolkning kan personoplysninger kun slettes, hvis de er ufuldstændige eller urigtige. Udvidedes

²³ Blume, Databeskyttelsesret s. 312.

²⁴ Blume, Databeskyttelsesret s. 146.

²⁵ Blume, Databeskyttelsesret s. 147.

fortolkningen derimod er ufuldstændige eller urigtige oplysninger bare eksempler på, hvornår der kan ske sletning.

2.3 Persondatarettens bagvedliggende hensyn:

Alle har en interesse i at kunne bestemme over deres egne personoplysninger, hvilket er selve kernen i persondataretten. Juridisk er persondataretten en del af de ideelle informationsrettigheder. Persondataretten indeholder rettigheder, der giver individet mulighed for at forbyde andre at behandle informationer, der medfører ubehag for individet. Dette er nødvendigt, da informationerne hører til individets privatsfære, eller ved at individet fremstilles i offentligheden på en anden måde, end vedkommende ønsker det.²⁶

Peter Blume afgrænser persondataretten således:

”De retlige regler, der på grundlag af hensynet til privatlivet regulerer anvendelsen af personoplysninger”²⁷

Denne definition tydeliggør, at persondataretten og privatlivsretten hænger sammen og persondataretten indeholder alle regler, der anvender personoplysninger. Derfor er det ikke simpelt at fremstille persondataretten selvstændigt, da den er en del af flere retsområder. I det følgende vil persondatarettens sammenhæng med personlighedsretten, privatlivsretten og hensynet til informationsfriheden gennemgås.

2.3.1 Persondatarettens forbindelse til personlighedsretten:

Formålet med personlighedsretten er, at spredning af informationer til offentligheden, der kan påvirke opfattelse af individets personlighed, skal begrænses.

I 1988 definerede Lauridsen personlighedsretten således:

”En samlet betragtningsmåde beskytter personens ret til bl.a. eget billede, eget navn, egen stemme, egne udtalelser, egne intime og private oplysninger, egne hemmeligheder, eget omdømme og eget personlighedsbillede”²⁸

Personlighedsretten er en smule løst og uoverskuelig at definere præcist. Lauridsen vurderer, at dette kan skyldes, at det ikke ligger helt klar og præcist, hvad der skal beskyttes.

²⁶ Udsen, De informationsretlige grundsætninger, s. 67f.

²⁷ Blume, Databeskyttelsesret, s. 26.

²⁸ Lauridsen, Pressefrihed og Personlighedsret, 1988, s. 13.

I 2009 definerede Udsen personlighedsretten som:

*”De retsregler, der giver en person ret til at forbyde andre at foretage nærmere angivne behandlinger af information, der kan henføres til den pågældende person”.*²⁹

Udsens definition af personlighedsretten og Blumes definition af persondataretten er til en vis grad enslydende og der kan drages klare paralleller. Den væsentligste forskel må være, at personlighedsretten dækker bredere, da også juridiske personer hører ind under denne.

2.3.2 Persondatarettens forbindelse til privatlivsretten:

Ved privatlivsretten er fokus rettet mod spredning af oplysninger af en mere privat karakter sammenlignet med personlighedsretten. Ideen omkring privatlivsbeskyttelsen og skønnet af, om det private har nogen værdi, er historisk, kulturelt og politisk betinget.³⁰ Privatlivsretten stammer fra retten til privatliv, som er beskyttet i EMRK og Charteret. Der eksisterer en tilknytning mellem persondataretten og menneskerettighederne, der er skyld i, at persondataretten får karakter af en filosofisk og moralsk rettighed.³¹

Kernen i privatlivsretten er, der findes både et offentligt og et privat rum og individet skal kunne opholde sig i det private rum i fred.³² I straffeloven eksisterer der ikke en generel kriminalisering af privatlivskrænkelser. Dette er grundet, at gerningsindholdet ville være for ubestemt. Hvilket tydeliggør, at en opdeling hvor alt er sort og hvidt er ganske besværlig. Derudover skal det selvfølgelig også nævnes, at det er subjektivt, hvad individet kategoriserer som private og offentlige oplysninger.

Ord, der beskriver privatlivsretten, er selvbestemmelse, frihed og integritet. Disse begreber er forholdsvis flydende.³³ Ordet integritet er en adgang, der er beskyttet ved lov, til at leve uden kontrol, indblanding eller overvågning, når en sådan indgriben ikke er ufarlig eller påtvungen grundet samfundet, jf. Betænkning til registerloven s. 14.

I forbindelse med persondataretten er privatlivsretten særlig interessant, hvilket tydeliggøres i Direktivets artikel 1, stk. 1.:

²⁹ Udsen, De informationsretlige grundsætninger, s. 65.

³⁰ Blume, Databeskyttelsesret s. 39.

³¹ Udsen, De informationsretlige grundsætninger, s. 109.

³² Blume, Databeskyttelsesret, s. 27ff.

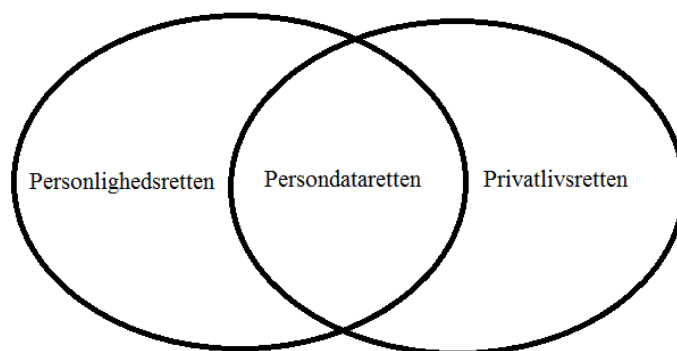
³³ Blume, Databeskyttelsesret, s. 25ff.

”Medlemsstaterne sikrer i overensstemmelse med dette direktiv beskyttelsen af fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, især retten til privatlivet, i forbindelse med behandling af personoplysninger”

Der forekommer en vis medbestemmelsesret omkring hvem, der kan behandle personoplysninger i personlighedsretten, hvilket afspejles i den centrale rolle, som den registreredes samtykke spiller i persondataretten. Der kan drages flere paralleller mellem privatlivsretten og persondataretten. Dog er der også forskelle, så der eksisterer situationer, der kun er omfattet af den ene ret.

2.3.3 Vigtigheden af privat- og personlighedsretten:

Ud fra det ovenstående må det antages, at personlighedsretten og privatlivsretten begge er integrerede dele af persondataretten. Der kan ikke sættes lighedstegn mellem alle tre begreber, men personlighedsretten og privatlivsretten har begge overlap med persondataretten. Dette er illustreret ved nedstående figur:

Vigtigheden af privatliv- og personlighedsretten består i hensynet til den personlige integritet, frygten for at blive overvåget og frygten for personoplysningerne misbruges. Disse tre hensyn vil blive gennemgået i det følgende.

1. Hensynet til den personlige integritet:

Overordnet set handler personlig integritet om i hvilken udstrækning, mennesket kan sætte grænser for sig selv og blive respekteret. Det handler om magtens fordeling i individets liv.³⁴ Det kan være svært at definere begrebet tydeligere end, at det enkelte individ har en personlighedssfære, som udelukkende tilhører individet selv.³⁵ Der er ikke hverken en empirisk eller juridisk acceptabel

³⁴ <http://knudramian.pbworks.com/w/page/12751725/Personlig%20Integritet>

³⁵ Lauridsen, Pressefrihed og personlighedsret, s. 16.

begrundelse for beskyttelseshensynet bag ved den personlige integritet.³⁶ Grunden til dette kan være hensynet til den personlige integritet er af moralsk karakter.

Når der skal vurderes, hvornår den personlige integritet krænkes på grund af behandling af personoplysninger, så har Bryde Andersen forsøgt at afklare dette. Han nævner transparenhensynet som en central faktor.³⁷ Det centrale er, hvornår individet formoder at være i fred. Ulempen ved at lave vurderingen ud fra transparenhensynet er, at krænkelsen af integriteten bliver deskriptiv frem for normativ, hvor det kommer til at handle om, hvornår individet regner med at få lov til at være i fred fremfor, hvornår individet bør have ret til at være i fred. Er integritetskrænkelsen deskriptiv kan de dataansvarlige tillade sig mere så længe, de informerer registrerede før, de behandler oplysningerne i forhold til, hvis den er normativ.

Blume påpeger, at individet kan have en vis forventning om, at visse oplysninger bør være fortrolige i nogle situationer.³⁸ Der er flere eksempler i Direktivet, der peger denne retning. Eksempelvis indsamling af personoplysninger skal ske til et specifikt formål, jf. Direktivets artikel 6 (1), litra b). Den dataansvarliges har pligt til at oplyse om indsamlingen af personoplysninger, jf. Direktivets artikel 10 og 11. Blume vurderer, at jo mere overrumplende behandlingen af data er, jo større er risikoen for, at behandlingen ikke opfylder kravet om finalité-princippet. Individets forhåbning om at visse oplysninger bør være fortrolige, bliver en del af skønnet om, hvornår den personlige integritet bliver krænket.³⁹ Det er selvfølgelig ikke alle og enhver af individets forventninger, der skal involveres i vurderingen. Dog stiller Blume ingen faste kriterier til hvilke, der skal inddrages.

2. Frygten for at blive overvåget:

Individet skal kunne færdes i fred og ubevogtet i delen af samfundet, der er alment tilgængeligt. Dette er en fundamental rettighed.⁴⁰ Frygten for at blive overvåget peger i retning af, at personoplysninger skal have en særlig beskyttelse.⁴¹ Ni ud af ti danskere tror, at de bliver overvåget på internettet og seks ud af ti ved ikke, hvordan de kan forsvare privatlivet på internettet.⁴²

Jens-Erik Mai udtaler:

³⁶ Bryde Andersen, Festskrift, s. 164 og Udsen, De informationsretlige grundsætninger, s. 114.

³⁷ Bryde Andersen, IT-retten, s. 643 og 748f. samt Bryde Andersen, Festskrift, s. 164ff.

³⁸ Bryde Andersen, IT-retten, s. 643 og 748f. samt Bryde Andersen, Festskrift, s. 164ff.

³⁹ Bryde Andersen, IT-retten, s. 643 og 748f. samt Bryde Andersen, Festskrift, s. 164ff.

⁴⁰ Blume Databeskyttelsesret s.409.

⁴¹ Blume, Databeskyttelsesret, s. 37.

⁴² <http://www.b.dk/nationalt/danskere-foeler-sig-overvaaget-online>

”Man kan frygte, at hvis vi bliver overvåget lige meget, hvad vi gør på nettet, så vil der være bestemte sider, vi ikke vil besøge, fordi vi ikke ønsker, at staten skal kunne se, vi har besøgt de sider.”⁴³

Frygten for at blive overvåget hænger sammen med frygten for at blive stigmatiseret. Denne frygt kan få individet til helt at afholde sig fra at foretage visse gerninger og dermed opfører individet sig langt mere forsigtig. Dette kaldes the chilling effect argument. Jens-Erik Mai nævner, at den værste tænkelige situation kan være:

”Risikoen er, at vi må opgive ytringsfriheden, hvis vi ikke vil søge efter den data, vi egentlig har brug for, fordi vi er bange for, at vi bliver overvåget. Overvågningen på nettet hindrer vores ret til at være private og alene. Det er en meget høj pris at betale for at leve i et digitalt samfund.”⁴⁴

Max Planck Institutet har forsket i, om den ikke eksisterende beskyttelse af personoplysninger på internettet påvirker vores adfærd. Studierne fremhæver, at the chilling effect argumentet ikke er empirisk understøttet.⁴⁵ Det skal dog nævnes, at disse studier ikke tager hensyn til, at persondataskyddelsen er en ideel informationsrettighed.

3. Frygten for personoplysningerne misbruges:

Frygten for misbrug af personoplysninger hænger sammen med behovet for finalité-princippet, hvor indsamling af personoplysninger skal ske til et specifikt formål, jf. Direktivets artikel 6 (1), litra b).

Ved identitetstyveri menes der, at en anden person anvender personoplysninger, som ikke tilhører vedkommende. Det kan eksempelvis være navn, CPR-nummer, mailkonto, eller identitetsbeviser som kørekort eller sygesikringsbevis. Dette gøres uden tilladelse og med en økonomisk fordel in mente. Identitetstyveri kan ske både i den fysiske verden og gennem internettet.⁴⁶

Det ligger ofte indbygget i hånden, at der dækkes over pinkoden til dankortet, når den anvendes, desværre er vi ikke ligeså forsigtige med vores CPR-oplysninger. CPR-nummeret er i virkeligheden det centrale element til vores identitet. Og langt flere danskere oplever tyveri og misbrug af deres personoplysninger. Havner et CPR-nummer i de forkerte hænder, kan det føre til køb af mobilabonnementer over nettet, køb af vare på internettet på kredit, oprettelse af kreditlån og i andre tilfælde kan identitetstyveriet blive anvendt til at begå ny kriminalitet med.

⁴³ <https://www.dr.dk/nyheder/indland/angst-overvaagning-faar-folk-til-aendre-adfaerd>

⁴⁴ <https://www.dr.dk/nyheder/indland/angst-overvaagning-faar-folk-til-aendre-adfaerd>

⁴⁵ http://www.coll.mpg.de/pdf_dat/2013_15online.pdf side 16ff.

⁴⁶ <http://www.dkr.dk/it-kriminalitet/it-kriminalitet-i-tal/>

Et eksempel på misbrug af personlige oplysninger er da applikationen SnapChat blev hacket i 2014. Dette resulterede i at over 200.000 private billeder blev offentligt tilgængelige. Frygten for misbrug af personoplysning er forbundet med frygten for overvågning, hvor begge dele kan føre til en vis tilbageholdenhed og forsigtighed blandt individet. SnapChat har dog ikke oplevet en mindre interesse i deres applikation efter hackningen.⁴⁷ Dette er i overensstemmelse med konklusionen af undersøgelsen udført af Max Planck Instituttets.

2.3.4 Sammenfatning af privatlivsretten og personlighedsretten:

Når det handler om persondataretten er det ikke nødvendigt at kunne bevise, at videregivelsen af personoplysningerne er sket for at skade individet igennem enten privatretten eller personlighedsretten. Der er intet krav til behandlingen af personoplysningerne faktisk skader individet. Der kan konkluderes, at privatlivsretten, personlighedsretten og persondataretten har flere overlap med hinanden og forskellige beskyttelseshensyn, som er særdeles besværlige at afregne økonomisk. Selvom de ikke kan opgøres økonomisk er disse beskyttelseshensyn stadigvæk tunge på vægtskålen. Det skaber dog nogle problemer i forbindelse med afbalanceringen af hensyn, når hensynet til privatlivet afvejes med rene økonomiske hensyn på den anden side.⁴⁸ Der er også den fare, at privatlivsbeskyttelsen udnyttes til at dække over noget samfunds uønskeligt. Det er en besværlig balancegang, når de individuelle og samfundsmæssige interesser krydses og det er vanskeligt at udforme en retlig regulering som er tilstrækkelig præcis.⁴⁹

2.3.5 Hensynet til informations- og ytringsfriheden:

Grundet det ovenstående ville der slet ikke kunne behandles personoplysninger, hvis persondataretten udelukkende fokuserede på privatlivsretten og personlighedsretten.⁵⁰ Det er derfor betydeligt at inddrage hensynet til informations- og ytringsfriheden, som et slags modstykke til privatlivs- og personlighedshensynet.

Enhver har ret til ytringsfrihed, hvilket omfatter meningsfrihed og frihed til at modtage eller meddele oplysninger eller tanker, uden indblanding fra offentlig myndighed og uden hensyn til landegrænser, jf. EMRK art. 10, stk. 1. Ytringsfrihed er retten til at søge, modtage og meddele oplysninger, tanker, tro, meninger, stemninger, indtryk og vurderinger.⁵¹ Begrebet

⁴⁷ <http://expandedramblings.com/index.php/snapchat-statistics/>

⁴⁸ Udsen, De informationsretlige grundsætninger, s. 109.

⁴⁹ Blume, Databeskyttelsesret s. 40

⁵⁰ Udsen, IT-ret, s. 326.

⁵¹ Jørgensen, Mediejura - det handler om informations- og ytringsfrihed, s. 23.

informationsfrihed kan bruges synonymt med ytringsfrihed. Det anvendes dog ofte i en mere snæver forstand, da informationsfriheden vedrører retten til at søge og modtage informationer.⁵²

Informations- og ytringsfriheden er fundamentet for folkestyret og er grundlovsbeskyttet jf. GRL § 77. Informations- og ytringsfriheden er vigtige for demokratiet kan fungere. Alle skal derfor kunne modtage og give informationer særligt informationer om offentlige affærer vedrørende emner af almen interesse. Det er dog ikke tilfældet, at alle former for ytringer kan understøttes med hensynet til demokratiet.

Germer har udtalt, at nogle informationer bør have en større beskyttelse end andre. Dette kaldes også differentieret ytringsfrihedsbeskyttelse.⁵³ Blume har arbejdet videre med begrebet differentieret ytringsfrihedsbeskyttelse i forbindelse med persondataretten. Blume vurderer, at der findes nogle typer af personoplysninger, der spiller en mere central rolle i forbindelse med demokratiet. Der er nogle personoplysninger, som er mere væsentlige at gøre fremkommelige for offentligheden.⁵⁴ Et eksempel er Datatilsynets afgørelse 2000-236-0005, hvor Dansk Folkeparti offentliggjorde navne og bopælskommuner på 3.218 personer, som havde fået indfødsret. Det blev offentliggjort oplysninger om, at flere af personerne havde straffedomme eller gæld til det offentlige. Denne offentliggørelse var tilladt, fordi den skete i forbindelse med udøvelse af politisk ytringsfrihed. Datatilsynet påpegede, at navnene i forvejen var offentligt tilgængelige og oplysningerne vedrørende kriminaliteten og gælden til det offentligretlige ikke var knyttet til navngivne personer. Da persondatabelandlingen var politisk motiveret, placerer den sig midt i ytringsfrihedens kerneområde. Det er ikke persondatarettens formål, at indskrænke denne slags ytringer.⁵⁵ Der kan ikke laves en helt konkret afgrænsning af, hvilket oplysninger der frit kan behandles ud fra en demokratisk diskussion og hvilke oplysninger der ikke på behandles på grund af hensynet til privatlivet.⁵⁶ Denne afgrænsning er ofte normativt afgjort.⁵⁷ Informations- og ytringsfrihed og databeskyttelse tæt forbundet. Et eksempel på dette er PDL§ 2, stk. 2, som lyder:

”Loven finder ikke anvendelse, hvis det vil være i strid med informations- og ytringsfriheden, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.”

⁵² Jørgensen, Mediejura - det handler om informations- og ytringsfrihed, s. 23.

⁵³ Germer, Ytringsfrihedens væsen.

⁵⁴ Blume, Databeskyttelsesret, s. 197ff.

⁵⁵ Blume, U.2003B.215, s. 2.

⁵⁶ Blume, Persondataretten – nu og i fremtiden, s. 166.

⁵⁷ Schaumburg-Müller, Festskrift, s. 84ff.

Dette er en selvfølge, da EMRK art. 10 er en del af dansk ret, jf. inkorporeringsloven, lovbkg. 750/1998. Derudover virker det direkte forkert at sige, at PDL skal vige til en hver tid, der er problemer med informations- og ytringsfriheden. Bestemmelsen gav mere mening, hvis blot den nævnte, at hensynet til informations- og ytringsfriheden skal inddrages i fortolkningen af PDL. Det tyder også på, at være Datatilsynet forståelse af bestemmelsen.⁵⁸ Der kan ikke bare fokuseres på EMRK art. 10 uden også at nævne EMRK art. 8. Dette kan medføre en skævhed i vægningen af de to hensyn og i værste tilfælde til forkerte afgørelser.⁵⁹

Der er adskillige hensyn, der understøtter informations- og ytringsfriheden. Et af de centrale er det samfundsøkonomiske hensyn, der peger i retning af fri informationsdeling. Dette er grundet udveksling af informationer medfører en større viden.⁶⁰

Ud fra det ovenstående kan det virke til, at privatlivs- og personlighedsretten og hensynet til informations- og ytringsfriheden er hinandens fuldstændige modsætninger. Dette er dog ikke tilfældet, da hensynene også er positivt forbundet. Eksempelvis i forbindelse med at sikre en fri debat. Informations- og ytringsfriheden sikrer muligheden for at ytre sig, hvor hensynet til privatliv sikrer trygge omgivelser, hvor holdninger kan dannes.⁶¹

Der konkluderes, at hensynet til informations- og ytringsfrihed stammer fra almene politiske betragtninger og har dermed rødder i den demokratiske styreform, hvor hensynet til privatlivet er for at beskytte af individet. Rettighedernes baggrund er af forskellig karakter, hvilket gør det særdeles vanskeligt at formulere en bestemmelse, der indeholder begge værdier.⁶²

2.4 De grundlæggende rettigheder:

I det følgende vil der blive gennemgået den overordnede retlige rammes, som regulerer retten til at blive glemt. Retten til at blive glemt reguleres i EMRK og Charteret og deres indbyrdes forhold reguleres af Chartrets artikel 52 (3).

2.4.1 Beskyttelse af personoplysninger i EMRK og Charteret:

Personoplysninger beskyttes i Chartrets artikel 8, som har følgende ordlyd:

”1. Enhver har ret til beskyttelse af personoplysninger, der vedrører den pågældende.

⁵⁸ Jakobsen/Schaumburg-Müller, Medieretten, s. 515.

⁵⁹ Jakobsen/Schaumburg-Müller, Medieretten, s. 516.

⁶⁰ Udsen, De informationsretlige grundsætninger, s. 93f.

⁶¹ Blume, U.2003B.215, s. 2.

⁶² Blume, Databeskyttelsesret s. 192.

2. Disse oplysninger skal behandles rimeligt, til udtrykkeligt angivne formål og på grundlag af de berørte personers samtykke eller på et andet berettiget ved lov fastsat grundlag. Enhver har ret til adgang til indsamlede oplysninger, der vedrører ham/hende, og til berigtigelse heraf.

3. Overholdelsen af disse regler er underlagt en uafhængig myndigheds kontrol.”

EMRK rummer ikke en lignede bestemmelse om beskyttelse af personoplysninger. Der er dog før blevet fortolket på EMRK artikel 8 og nået frem til, at denne indeholder en beskyttelse af personoplysninger i nogle situationer, jf. Rotaru v Romania, app. no 28341/95, præmis 43. Praksis fra EMD og Domstolen er på dette punkt ikke enslydende.

Charteret beskyttelse er for en hver form for oplysning om en identificeret eller identificerbar person, jf. de forenede sager C-92/09 and C-93/09 Volker und Markus Schecke, præmis 52. Hvor modsætningsvist er EMRKs beskyttelse kun rettet imod oplysninger, der indsamles og opbevares systematisk, jf. bl.a. Rotaru v Romania, app no. 28341/95, præmis 43f. Dette kan i værste tilfælde føre til, at EMD og Domstolen laver forskellige afvejninger.

Som tydeliggjort i citatet ovenfor indeholder Charterets artikel 8 detaljer vedrørende behandlingen af personoplysninger. De skal behandles rimeligt og til et udtrykkeligt angivet formål. Dette kunne pege i retning af, at databeskyttelsen står tungt imod modstående hensyn, hvilket bevises i Logningsdommen. I Logningsdommen blev Direktiv 2006/24/EF af 15. marts 2006 også kaldet Logningsdirektivet erklæret ugyldigt. Logningsdirektivet beordrede teleselskaberne til at samle og oplagre trafikdata uden de berørte personer var i situationer, der gav grund til at tro, der kunne ske en strafferetlig forfølgning. Formålet med dette var at bekæmpe kriminalitet, men Domstolen anså dette til at være i strid med Charterets artikel 7, 8 og 52, stk. 1 grundet proportionalitetsprincippet.

2.4.2 Beskyttelse af privatlivet i EMRK og Charteret.

Privatlivet er beskyttet af EMRK artikel 8 og Charteret artikel 7.

Charteret artikel 7 lyder som følger:

”Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin kommunikation”.

EMRK artikel 8 (1) har følgende ordlyd:

”Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.”

Bestemmelserne har stort set samme ordlyd og dermed næsten samme beskyttelsesomfang. De har tilfældes, at når der skal vurderes om, et indgreb i privatlivet kan bevilliges, så kommer det an på indgrebets intensitet. Et eksempel på dette er Logningsdommen, hvor Domstolen pointerede, at logningen af data ikke var af en sådan art, at det indebar en krænkelse af det væsentligste indhold af Chartrets artikel 7 om retten til respekt for privatlivet, jf. Logningsdommen præmis 39. I Logningsdommen anførte Generaladvokaten, at Charterets artikel 7 og 8 meget tæt knyttet, da beskyttelsen af personoplysninger har baggrund i hensynet til privatlivet.⁶³ Databeskyttelsen har egentlig hjemmel i begge rettigheder. Derudover bør det nævnes, at nødvendigheds- og proportionalitetskriterierne bliver strengere, når der sker en essentiel krænkelse af privatlivet, jf. S. og Marper mod Storbritannien App. no. 30562/04 og 30566/04.

Bestemmelserne indeholder både en negativ forpligtelse i form af medlemsstaterne ikke at må gøre indgreb i privatlivet, men de indeholder også en positiv forpligtelse, da medlemsstaterne skal sikre individets rettigheder.

2.4.3 Beskyttelse af informations- og ytringsfriheden i EMRK og Charteret:

Informations- og ytringsfrihedens beskyttes i EMRK artikel 10 og i Chartrets artikel 11.

EMRK artikel 10 (1) lyder som følger:

”Enhver har ret til ytringsfrihed. Denne ret omfatter meningsfrihed og frihed til at modtage eller meddele oplysninger eller tanker, uden indblanding fra offentlig myndighed og uden hensyn til landegrænser. Denne artikel forhindrer ikke stater i at kræve, at radio-, fjernsyns- eller filmforetagender kun må drives i henhold til bevilling.”

Chartrets artikel 11(1) har nedstående ordlyd:

”Enhver har ret til ytringsfrihed. Denne ret omfatter meningsfrihed og frihed til at modtage eller meddele oplysninger uden indblanding fra offentlig myndighed og uden hensyn til landegrænser.”

Bestemmelsen har ensartet beskyttelsesomfang som EMRK artikel 10. Begge beskytter alle former for ytringer og skal fortolkes bredt, hvilket betyder, at de omfatter ikke alene indholdet af ytringerne men også den måde de formidles på. Bestemmelserne beskytter både ytringer, der fremsættes i tale, skrift, nonverbale handlinger og aktiviteter. Derudover er også formidling af ideer både egne og

⁶³ Generaladvokat P. Cruz Villalóns forslag til afgørelse i Logningsdommen, præmis 62 med henvisning til De forenede sager C-92/09 and C-93/09 Volker und Markus Schecke, præmis 52.

andres beskyttet såvel som retten til at modtage information ligeledes er omfattet. Ytringsfrihed kan påberåbes af enhver.

2.5 Forordningen:

Kommissionen fremlagde den 25. januar 2012 en ny persondatareform. Denne reform er blevet til en forordningen om persondatabeskyttelse og skal afløse det nu gældende Direktiv. Forordningen træder i kraft den 25. maj 2018.⁶⁴ Der har igennem længere tid været enighed om, der skulle komme en ny persondata regulering, dog har det ikke stået klart fra begyndelsen, hvilken indpakning reguleringen skulle have. Mulighederne var at ændre eller udvide Direktivet, at lave et nyt direktiv eller en forordning.⁶⁵ Det er særlig centralt, at reguleringen blev til en forordning, da en forordning er den sekundære EU-rets stærkeste instrument. EU-retten virker som en supernational ret, da bestemmelserne i Forordningen skal anvendes direkte og ikke må oversættes til national ret, jf. TEUF artikel 288. Kommissionen fastslår i det indledende memorandum til forordningsforslaget, at der skal anvendes en forordning, da charterbestemte rettigheder i dette tilfælde Chartrets artikel 8 kræver samme databeskyttelse i hele EU.⁶⁶ Dog skal det nævnes, at der i Forordningen er åbnet for omkring 50 muligheder for at fastsættelse af nationale regler. Derfor kan der drages visse paralleller mellem Forordningen og et direktiv.

2.5.1 Centrale artikler:

Forordningens har til formål, at beskytte fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder særligt i forbindelse med databeskyttelse, jf. artikel 1(2). Forordningens anvendelsesområde er i overvejende grad afgrænset på samme måde som Direktivets. Alle former for behandling af persondata, der helt eller delvist er digitalt, samt manuel behandling i registre eller med henblik på registre er omfattet af Forordningen, jf. artikel 2. dog anvender Forordningen ikke betegnelsen digital eller elektronisk men i stedet den noget kryptiske betegnelse nemlig ”automatisk”. Det antages at være et synonym for digital.⁶⁷

Artikel 5(1a) omhandler det, der førhen blev betegnet som god databehandlingskik. Personoplysninger skal indsamles til udtrykkelig, legitime og saglige formål og det skal være tydeligt hvilke oplysninger, der indsamles, jf. artikel 5(1b). Artikel 5(1b) rummer også formålsbestemthedsprincippet, hvor de indsamlede oplysninger ikke kan anvendes på nye formål,

⁶⁴ Blume, Den nye persondataret, s. 14.

⁶⁵ Blume, Den nye persondataret, s. 17.

⁶⁶ Kommissions forslag KOM (2012) 11 af 25. januar 2012, s. 6.

⁶⁷ Blume, Den nye persondataret s. 49.

der ikke er uforenelige med indsamlingsformålet. Forordningen har åbnet muligheden for at komme uden om formålsbestemthedsprincippet, jf. artikel 6(4) Ønsker den dataansvarlige at behandle oplysninger med et andet formål end indsamlingsformålet, så skal den registrerede informeres om det nye formål og andre relevante oplysninger inden behandlingen startes, jf. artikel 13(3)

Forordningens artikel 5(1c) behandler relevans og proportionalitet. Den dataansvarlige har ikke mulighed for at indsamle oplysninger udelukkende fordi, det kunne være nyttigt at være i besiddelse af dem. Artikel 5(1d) berører princippet om datakvalitet. De behandlede oplysninger skal være korrekte og ajourførte. Hvis oplysningerne ikke er korrekte, skal den dataansvarlige tage ethvert rimeligt skridt til at berigtige oplysningerne. Det antages, at der er et vist ressourcemæssigt hensyn indbygget i bestemmelse, selvom dette ikke nævnes direkte i præambelen. Det afhænger således af, hvilke typer personoplysninger og hvilke rutiner den dataansvarlige har i forbindelse med at efterse datakvaliteten.⁶⁸ I Forordningen findes der et tidsbegrænsningsprincip i forbindelse med korrekte oplysninger i artikel 5(1e). Tidsbegrænsningsprincippet er nødvendigt for at undgå dataophobning. Der kan ikke fastsættes konkrete tidsfrister grundet Forordningens brede område.⁶⁹

Forordningen har indført noget nyt i forhold til Direktivet, nemlig artikel 5(1f), der behandler et princip vedrørende sikkerhed. Personoplysninger skal behandles sikkert og følge tekniske og organisatoriske foranstaltninger, der bevirker til et tilstrækkeligt sikkerhedsniveau. Det er centralt, at dette princip omkring sikkerheden er at finde i Forordningen, selvom der ikke henvises til bestemte sikkerhedsforanstaltninger, jf. artikel 32. Sikkerheden udsættes for et statusløft og bliver prioriteret højere.⁷⁰

3. Definition af begrebet retten til at blive glemt:

3.1 Indledende bemærkninger:

Dette kapitel vil tydeliggøre, hvad der ligger bag begrebet retten til at blive glemt. I forsøget på at definere begrebet vil der ske en sammenligning med retten til forglemmelse, da begreberne har et vist overlap. Først vil der blive redegjort for de to begreber, hvor der fokuseres på de væsentlige bestemmelser i Direktivet og retspraksis fra forskellige persondatamyndigheder. Til sidst vil retten til at blive glemt i Forordningen blive gennemgået, da Forordningens artikel 17 behandler eksplicit stillingtagen til retten til at blive glemt.

⁶⁸ Blume, Den nye persondataret s. 74.

⁶⁹ Blume, Den nye persondataret s.75.

⁷⁰ Blume, Den nye persondataret s. 76.

3.2 Redegørelse af begrebet retten til forglemmelse:

Der findes ikke en tydelig juridisk definition af retten til forglemmelse, men retten bliver ofte associeret med muligheden for at styre, hvordan ens eget billede anvendes i det offentlige rum. Kommissionen har kopieret noget af retten til forglemmelse over i retten til at blive glemmt. Det tydeligste kendetegn mellem de to begreber er, at de begge omhandler reguleringen af udsagn eller forhold, der er i overensstemmelse med virkeligheden og ikke er fornærmelige.

Da der er en smule uklarhed vedrørende definitionen af retten til forglemmelse, vil der blive fremhævet et par eksempler, hvor retten til forglemmelse er indført i lovgivningen eller udviklet igennem retspraksis.

Det første eksempel er mediernes mulighed for at berette om individers fængselsstraffe. I Dansk Journalistforbunds presseetiske regler kommer der en vis anerkendelse frem af retten til forglemmelse. Denne anerkendelse er dog tydeligere i tysk ret, derfor fokuseres der på tysk ret i det følgende. Der er lovgivet omkring beskyttelse af individets "Lebensbild", som er retten til selv at kunne styre sit eget udtryk i det offentlige rum.⁷¹ Et eksempel, på hvor denne ret anvendes, er en afgørelse Lebach, BvR 536/72, afsagt den 5. juni 1973 fra den vesttyske højesteret. Afgørelsen omhandlede hvorvidt, der kunne forbydes visningen af en dokumentar vedrørende et røveri, hvor fire soldater mistede livet. Sagsøger var dømt medskyldig i røveriet, men var dog løsladt, da episoden fandt sted for 24 år siden. Retten fandt med henvisning til artikel 1 og 2 i den tyske forfatning, der beskytter menneskets værdighed, at sagsøger har ret til en selvbestemmelsesret, der giver ham mulighed for selv at bestemme, hvordan han ønskes afbilledet i det offentlige rum. Sagsøgers selvbestemmelse blev afvejet til at være mere væsentlig end Tv-stationens ytringsfrihed, da sagsøgeren skulle have mulighed for resocialisering og offentlighedens interesse i røveriet var begrænset, da det skete for 24 år siden. Denne afgørelse tydeliggør, at når retten til forglemmelse skal anvendes, så skal der ske en afvejning af de modsatrettede hensyn.

Det andet eksempel er sletningen af informationer i straffeattester og kriminalregistre, hvor retten til forglemmelse er lovbunden i Danmark, jf. Bek. nr. 218 af 27. marts 2001 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister. Oplysningerne i kriminalregisteret skal slettes efter 10 år fra endelig løsladelse ved afsoning af frihedsstraf, jf. bilag 3. Derudover skal informationerne vedrørende DNA-profiler knyttet til sigtede og ikke dømte slettes efter 10 år fra frifindelsen, jf. lov nr. 405 af 21. april 2010 om ændring af lov om Det Centrale DNA-profil-

⁷¹ Lauridsen, Pressefrihed og personlighedsret, s. 17ff.

register. Selve mistanken omkring, der er begået noget strafbart, er en del af retten til forglemmelse. Sletningen sker, da hensynet til beskytte resocialiseringen efter noget tid er væsentligere end hensynet til samfundet skal have indblik i individers kriminelle historie.

De to ovenstående eksempler viser, at der findes nogle hensyn bag retten til forglemmelse eksempelvis privatlivs- og personlighedshensynene, som kommer til udtryk i en selvbestemmelsesret og hensynet til resocialisering. Når der skal vurderes, om retten til forglemmelse skal anvendes, så skal disse hensyn afvejes med de modstående hensyn eksempelvis informations- og ytringsfriheden.

3.3 Redegørelse af begrebet retten til at blive glemt:

Der ønskes en redegørelse af rettigheden til retten til at blive glemt, da denne rettighed indeholder langt flere lag end umiddelbart antaget.⁷² I Google Spain-dommen er resultatet en ret til en form for afnotering af omhandlende googlelink. Hjemmesiden, som linket henviser til, slettes ikke og kan dermed findes ved at foretage andre søgninger. Domstolen har dermed ikke angivet en direkte ret til at blive glemt, men nærmere en ret til at få fjernet nogle link fra søgemaskinen. Rettigheden består i en ret til at blive husket med større besvær.⁷³ Retten til at blive glemt omhandler ikke kun en ret til sletning. Rettigheden indeholder forskellige grader af at blive glemt eksempelvis er anonymisering eller ajourføring et noget mindre indgreb i informations- og ytringsfriheden.⁷⁴

Da der ikke findes en entydig definition af retten til at blive glemt, vil der i det følgende blive fremhævet afgørelser fra europæiske datatilsynsmyndigheder, hvor retten til at blive glemt indgår. Grunden til, der anvendes afgørelser fra forskellige lande, er, at der er en uoverensstemmelse angående retten til at blive glemt i de europæiske datatilsynsmyndigheders praksis. Danmark er forholdsvis tilbageholdende med at anerkende en direkte ret til at blive glemt, hvor Spanien og Frankrig anerkender en sådan ret direkte.

Det danske datatilsyn i afgørelsen: ”Sletning af profil og indlæg på et debatforum”, brevdato: 19.11.09 anvendte indsigelsesretten til at bestemme, der skulle ske en sletning af personoplysningerne. Afgørelsen omhandlede, hvorvidt en borger skulle kunne få slettet sine debatindlæg og profil på et debatforum. Ejerne af debatforummet afviste at slette indlæg og profil, da de mente, at oplysningerne var blevet offentliggjorte af personen selv og resten af debatten ville

⁷² Jakobsen/Schaumburg-Müller, Juristen, nr. 5 2015, s. 2.

⁷³ Peter Blume, Persondataret årgang 2018, s. 3.

⁷⁴ Jakobsen/Schaumburg-Müller, Juristen, nr. 5 2015, s. 2.

miste sin mening, hvis indlæggene blev slettet. Det er centralt at fokusere på, hvilke vilkår debatforummet havde opstillet i forbindelse med redigering og sletning af indlæg og profiler. Da debatforummet gav mulighed for redigering af opslag, var der skabt en forventning hos brugerne om at indlæggene burde kunne slettes.

Det franske datatilsyn har modsat dansk datatilsyns retspraksis anerkendt en tydelig ret til at blive glemt. I sagen afgørelse fra 12. juli 2011⁷⁵ bestemte det franske datatilsyn, at LEXEEK skulle fjerne navnene i alle civilesager og straffesager. Dette gøres ved at anvende retten til at blive glemt igennem Direktivet. I 2011 udfærdigede det franske datatilsyn et kodeks vedrørende retten til at blive glemt på sociale medier og søgemaskiner. Der er dog ikke tale om et bindende regelsæt.⁷⁵

Det ovenstående viser, at retten til at blive glemt i flere situationer er blevet bekræftet allerede før Google Spain-dommen.

3.4 Sammenligning af retten til forglemmelse og retten til at blive glemt:

Fælles for både retten til forglemmelse og retten til at blive glemt er, at der ikke findes en entydig definition af rettighederne. Begge rettigheder behandler oplysninger som er rigtige, lovligt behandlet og ikke ærekrænkede. Derudover peger begge rettigheder i retning af, der skal foretages afvejsninger af forskellige hensyn.

Et af de centrale punkter, hvor rettighederne er forskellige, er i forbindelse med rettighedernes anvendelsesområder. Retten til forglemmelse har et smallere anvendelsesområde, da retten til at blive glemt gælder for enhver behandling af personoplysninger. Rettighedernes formål er også forskellige. Retten til forglemmelses formål er forholdsvis indskrænket til at gælde reguleringen af anvendelsen af oplysninger vedrørende individets kriminelle fortid. Formålet med retten til at blive glemt er, at beskytte individet mod, der behandles oplysninger om vedkommende, som der ikke længere findes en reel grund til, eller hvis der ikke overholdes de grundlæggende regler vedrørende behandling af personoplysninger. Beskyttelsesområdet er ligesom anvendelsesområdet bredere ved retten til at blive glemt. Sidstnævnt har rettighederne også forskelligt hjemmelsgrundlag. Retten til at blive glemt er kun reguleret i Direktivet, hvor retten til forglemmelse er reguleret i flere forskellige regelsæt blandt andet presseetiske regler og RPL § 1017 d.

Der konkluderes, at retten til forglemmelse og retten til at blive glemt har flere overlap og befinder sig indenfor samme område, der er dog væsentlige forskelle mellem rettighederne.

⁷⁵ <https://www.huntonprivacyblog.com/2010/10/21/french-government-secures-right-to-be-forgotten-on-the-internet/>

3.5 Retten til at blive glemt efter Forordningen:

Forordningens artikel 17 behandler retten til at blive glemt. Der findes dog ikke en definition af begrebet i Forordningen. Bestemmelsen er ikke begrænset til udelukkende at omhandle fjernelse af søgemaskiners link på hjemmesider med personoplysninger og må derfor ses, som det nyeste led i udviklingen af retten til at blive glemt. Retten til at blive glemt i Forordningen omfatter ikke alle personoplysninger, men kun udvalgte oplysninger og behandlingssituationer. Artikel 17 er ikke nogen generel virkende rettighed og indeholder egentlig bare opremsning af situationer, hvor den dataansvarlige er forpligtet til at slette oplysningerne i artikel 17(1), oplysningerne skal dog kun slettes, hvis ingen af undtagelserne i artikel 17(3) finder anvendelse.⁷⁶

Forordningens artikel 17(1) giver den registrerede ret til at kunne kræve personoplysninger slettet i følgende situationer:

1. I den situation hvor personoplysningerne ikke længere er nødvendige til at opfylde de formål, hvortil de blev indsamlet eller på anden vis behandlet. Dette svarer til tidsbegrænsningsprincippet i Direktivers artikel 5(1e). Der er dog sket det, at der nu er tale om en rettighed og ikke længer blot et princip.
2. I situationen hvor den registrerede trækker sit samtykke, der er grundlaget for behandlingen, tilbage og der er ikke et andet retsgrundlag for behandlingen.
3. I den situation hvor den registrerede gør indsigelse mod behandlingen i henhold til artikel 21, stk. 1, og der ikke foreligger legitime grunde til behandlingen, som går forud for indsigelsen, eller den registrerede gør indsigelse mod behandlingen i medfør af artikel 21, stk. 2.
4. I den situation hvor personoplysningerne er blevet behandlet ulovligt.
5. I den situation hvor personoplysningerne skal slettes for at overholde en retlig forpligtelse i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige er underlagt.
6. Og sidst i den situation hvor personoplysningerne er blevet indsamlet i forbindelse med udbud af informationssamfundstjenester om børn, jf. artikel 8(1).

De ovenfor nævnte situationer ville højst sandsynligt være endt i en sletning uden denne bestemmelse. Det eneste nye i denne bestemmelse er, at den registrerede har mulighed for at

⁷⁶ Blume, Den nye persondataret s.100.

fremstille en anmodning om sletning.⁷⁷ Bestemmelsen er ikke så banebrydende, som den lød til at være i Kommissions forslag i 2012. En af grundene hertil er selvfølgelig Domstolens anerkendelse af retten til at blive glemt i Direktivet, hvilket Kommissionen ikke kunne have forudset.

Det er forholdsvist let at vurdere, om personoplysninger er korrekte eller forkerte, når de omhandler noget faktisk. Det er væsentligt mere besværligt, når oplysningerne er vurderende.⁷⁸ Retten til at blive glemt efter Forordningen indeholder begge oplysningstyper, men tager ikke direkte hensyn til dette, grundet retten til at blive glemt efter Forordningen er baseret på behandlingsomstændighederne og den registreredes karakter.⁷⁹

Artikel 17(3a) angiver, at der ikke skal ske sletning, når dette kan forklares i hensynet til informations- og ytringsfriheden, jf. artikel 85. Det mest centrale argument imod retten til at blive glemt er, at denne ret kan begrænse informations- og ytringsfriheden, som er så væsentligt for et velfungerende demokrati. Laves der en vurdering ud fra både national og EU-retlig domspraksis, må det antages, at hensynet til informations- og ytringsfriheden vejer tungere end databeskyttelsen.⁸⁰

Undtagelserne i artikel 17(3) gør bestemmelsen en anelse mystisk, da den i realiteten ikke fremmer databeskyttelsen måske nærmest tværtimod.⁸¹ Bestemmelsen kan have visse ligheder med Kejsers nye klæder, da der sejles under falsk flag, fordi der ikke eksisterer nogen egentlig ret til at blive glemt.⁸²

4. Analyse af Google Spain-dommen:

4.1 Indledende bemærkninger:

I det følgende analyseres Google Spain-dommen. Dette gøres, da retten til at blive glemt igennem Direktivet fastlægges via en analyse af Google Spain-dommen. Der vil fokuseres på, hvorledes Domstolen nåede frem til denne ret igennem Direktivet, især når Generaladvokaten i sit forslag til afgørelsen ikke mente Direktivet indeholdte en sådan rettighed. Derudover vil afgørelsen og den opstillede formodningsregel blive kritiseret.

⁷⁷ Blume, Den nye persondataret s. 101.

⁷⁸ Blume, Den nye persondataret s. 99.

⁷⁹ Blume, Den nye persondataret s. 100.

⁸⁰ Blume, Den nye persondataret s. 102.

⁸¹ Blume, Den nye persondataret s. 102.

⁸² Blume, Den nye persondataret s. 104.

4.2 Sagens faktum og forelæggelseskendelsen:

Google Spain- dommen blev afsagt af Store Afdeling af 13 dommere, hvilket understøtter dommens principielle betydning. Afgørelsen omhandler advokat Mario Costeja González, der er spansk statsborger. Det hele startede med den spanske avis, La Vanguardia, i 1998 offentliggjorde navnene på alle personer, der havde huse på tvangsauktion grundet gæld til det offentlige. Avisen fulgte den spanske lov, der dikterede, at tvangsauktionerne skulle offentliggøres. González var et af navnene på den offentliggjorte liste. Da La Vanguardia digitaliserede artiklerne, afskrev Googles søgemaskine artiklerne og registrerede dem på deres servere. Hvilket betyder, at foretages der en googlesøgning på "Mario Costeja González" kom der link til La Vanguardias artikler vedrørende tvangsauktionen.

González forsøger i 2009 at få La Vanguardias til at fjerne eller ændre hans navn men uden held. González argument var, at tvangsauktionen var et afsluttet kapitel og gælden til det offentlige var tilbagebetalt, hvilket gjorde sagen irrelevant for offentligheden. La Vanguardia modargument var, offentliggørelsen af navnene på dem, der var gået på tvangsauktion, var sket på ordre fra Arbejds – og Socialministeriet.⁸³ Derudover forsøgte González ligeledes at få fjernet linket til La Vanguardias artikler via Google Spain. Denne begæring blev videresendt Google Inc uden noget resultat.

I 2010 klagede González til det spanske datatilsyn og krævede at både La Vanguardia og Google Spain skulle fjerne eller skjule hans personoplysninger. Det spanske datatilsyn afviste kravet til La Vanguardia, da avisen fulgte et lovkrav. Dog fik González medhold i forhold til Google Spain, der blev pålagt at fjerne linket til oplysningerne vedrørende González. Google fortsatte sagen for den spanske domstol, der forlagde den præjudicielt for Domstolen. Dette blev gjort for at få afklaret hvilke ansvar, der påhviler søgemaskiner efter Direktivet. Da retten til at blive glemt er omdrejningspunktet, er det særligt det tredje spørgsmål i forelæggelseskendelsen, der er centralt. Dette lyder:

"3. For så vidt angår rækkevidden af retten til sletning og retten til indsigelse i forhold til den såkaldte ret til at blive glemt forelægges følgende spørgsmål:

3.1. Skal retten til sletning og blokering af oplysninger, der er reguleret i artikel 12, litra b), i direktiv 95/46, og retten til indsigelse, der er reguleret i samme direktivs artikel 14, litra a), fortolkes således, at de omfatter den berørte parts ret til at rette henvendelse til søgemaskinerne for

⁸³ Generaladvokat N. Jääskinens forslag til afgørelse i Google Spain, præmis 18-20.

at forhindre registrering af den pågældendes personoplysninger, der er offentliggjort på tredjemands website, under påberåbelse af, at den pågældende ikke ønsker, at oplysningerne kommer til internetbrugernes kendskab, fordi den pågældende finder, at oplysningerne kan komme ham til skade eller ønsker, at de slettes, selv om der er tale om oplysninger, der er offentliggjort lovligt af tredjemand?”

4.3 Direktivets anvendelse:

Domstolen indleder med at påpege, at formålsbestemmelsen i Direktivets artikel 1, hvor der tydeliggøres, at beskyttelsesformålet er at sikre beskyttelsen af fysiske personers grundlæggende rettigheder. Det er tankevækkende, at Domstolen kun nævner Chartrets artikel 7 og 8, og slet ikke omtaler de modsatrettede hensyn i Chartrets artikel 11 omhandlende informations- og ytringsfriheden. Domstolen understreger, at Chartrets artikel 7 og 8 er gennemført ved artikel 6, 7, 12, 14 og 28 i Direktivet, jf. præmis 66-69. Denne understregning er særdeles relevant, da dette åbner adgangen til at anvende Charteret artikel 7 og 8 med horisontal virkning, hvor de anvendes på forhold mellem to private.

4.3.1 Behandling:

Domstolen angiver, at processen, som søgemaskiner anvender, er en del af det brede behandlingsbegreb i Direktivet, jf. artikel 2, litra b. Dette bliver begrundet med, at søgemaskiner automatisk gennemleder internettet, hvorefter de indsamler oplysningerne, gør dele af datamaterialet søgbart, opbevarer og videregiver dem, jf. præmis 27-28, se også Lindqvist-dommen, hvor det blev påvist, at så snart personoplysninger bliver offentliggjort, er der tale om en behandling i Direktivets forstand. Det faktum, at disse oplysninger allerede før har været offentliggjort af andre ændrer ikke på noget.

4.3.2 Dataansvarlig:

Domstolen fastslår derudover også, at Google er dataansvarlig, jf. Direktivets artikel 2, litra d. Begrundelsen er, at søgemaskinerne selv vurderer formålet og hjælpemidlerne til behandlingen, de foretager sig.

4.3.3 Direktivets anvendelsesområde:

Der anvises også, at Google, der har primær etablering i USA, opfylder betingelserne og er omfattet af Direktivet, jf. præmis 55-56. Derfor skal Google overholde EU-persondataretten, som den er implementeret i spansk ret. Det er i moderselskabet Google Inc., hvor selve søgemaskinen drives. Domstolens forklaring er, at Direktivet finder anvendelse, grundet Google har et datterselskab i

Google Spain SL, som udelukkende beskæftiger sig med at sælge reklameplads i søgemaskinen. Domstolen vurderer, at salg af reklameplads i søgemaskinen er tæt forbundet med selve søgemaskinen. Overordnet betyder dette, at selvom den dataansvarlige er at finde i et tredjeland, så kan Direktivet stadig anvendes, så længe moderselskabet har en filial eller datterselskab i et EU-land og de aktiviteter, der drives i filialen eller datterselskabet, er forbundet med moderselskabet.

Ud fra det ovenstående kan der konkluderes, at Direktivet finder anvendelse på sagen både territorielt og materielt.

4.3.4 Sletteafgangen i Direktivets artikel 12, litra b:

Domstolen anvender en udvidet fortolkning af Direktivets artikel 12, litra b. Ordene ”ufuldstændig” eller ”urigtig” anses af Domstolen til udelukkende at være eksempler på, hvornår bestemmelsen kan anvendes, grundet brugen af ordet ”navnlige” i bestemmelsen. Artikel 12, litra b benyttes, når resten af Direktivets artikler ikke efterkommes. I denne situation, er der tale om, den manglende overholdelse af artikel 6 eller artikel 7, jf. præmis 92-94. Eftersom artikel 6 og 7's betingelser skal overholdes af alle dataansvarlige, så får artikel 12, litra b et forholdsvist stort anvendelsesområde.

4.3.5 Behandlingskravene i Direktivets artikel 6 og 7:

Direktivets artikel 6 omhandler de grundlæggende behandlingskrav. Er oplysningerne utilstrækkelige, irrelevante, ikke længere relevante eller omfatter for meget i forhold til formålet og henset til den tid, der er gået, så vurderer Domstolen, at artikel 6 pålægger Google at slette links på deres resultatliste, jf. præmis 72-74. De nævnte punkter er fundet i Direktivets artikel 6(1), litra b, c og e. Begreberne ”irrelevante” og ”ikke længere relevante” er udtryk, der kræver et vist skøn og vurdering. Det er ikke let at vurdere, hvornår noget er relevant for en søgemaskine at lave et link til. Domstolen nævner, at skal tages hensyn til alle de faktorer, der er aktuelle i det konkrete tilfælde, jf. præmis 94.

Domstolen vurderer, at der ikke gælder et krav til, at behandlingen af oplysningerne skal skade det omtalte individ, jf. præmis 96. Der er derfor nok bare et af de ovenfornævnte vilkår gælder.

Artikel 7 rummer de forskellige hjemmelsgrundlag, som den dataansvarlige kan anvende for at må behandle oplysninger. I denne afgørelse er den centrale behandlingshjemmel afvejningsreglen i artikel 7, litra f. I forbindelse med denne afvejning påpeges hensynene i Chartrets artikel 7 og 8, hvor hensynet til Chartrets artikel 11 slet ikke berøres.

4.3.6 Indsigelsesretten i Direktivets artikel 14, litra a:

Domstolen vurderer, at indsigelsesretten i Direktivets artikel 14, litra a anvendes, da Google ikke overholder Direktivets artikel 6 eller 7. Når disse bestemmelse ikke overholdes, så opstår der en ”vægtig legitim grund”. Indsigelsesretten kan stadig benyttes, selvom behandlingen ikke strider mod Direktivets artikel 6 og 7. Dette skyldes, der skal ske en afvejning, der gør det muligt at tage individuelt hensyn til alle faktorer i den registreredes konkrete situation, jf. præmis 74. Indsigelsesretten peger i retning af en afvejning af de forskellige hensyn og interesser mellem den dataansvarlige og den registrerede. Det samme er gældende i behandlingsreglen i Direktivets artikel 7, litra f. Derfor foretager Domstolen et samlet estimat af betydningen af de to bestemmelser, hvilket hænger sammen med, der i artikel 14 litra a udtrykkelig henvises til artikel 7, litra f.

4.4 Formodningsreglen:

Efter det ovenstående kan der konkluderes, at der skal foretages en afvejning af de modsatrettede hensyn og før dette kan gøres, er det nødvendigt at få disse hensyn konkretiseret.

I afgørelsen fokuserer Domstolen forundringsmæssigt meget på indgrebet i privatlivet og beskyttelsen af personoplysningerne, som er hensynet på den ene side. Privatlivsbeskyttelsen bliver påvirket, når søgemaskiner gør det muligt for enhver at få en resultatliste med en systemiseret overblik over oplysninger, der omhandler en anden persons privatliv. Uden søgemaskinerne ville det samme systemiseret overblik over oplysningerne kun kunne opnås med stort besvær. Disse resultatlister om individet kan få en ”allestedsnærværende karakter”, jf. præmis 80-81 og 95-971.

Hensynet på den anden side omhandler det eventuelle indgreb, som informations- og ytringsfriheden lider under retten til at blive glemt. Dette omtaler Domstolen stort set ikke. Domstolen nævner, at afvejningen kan afhænge af oplysningens beskaffenhed, hvor følsom oplysningen er og offentlighedens interesse i denne oplysning, jf. præmis 81. Direktivets artikel 11 eller EMRK artikel 10 omtales på intet tidspunkt i afgørelsen.

Domstolen bemærker, at den registreredes rettigheder, der er beskyttet i Charterets artikel 7 og 8, generelt vejer tungere i afvejningen end internetbrugernes interesse, jf. præmis 81. Når der tales om denne afvejning, bør præmis 97 også nævnes. Heri tydeliggør Domstolen, at rettighederne i Charterets artikel 7 og 8 i princippet har forrang i forbindelse med offentlighedens interesse i at kunne foretage internetsøgninger og finde personoplysninger. Formuleringerne i præmis 81 og 97 tydeliggør, at Domstolen opstiller en formodningsregel, hvor privatlivsretten og databeskyttelsen

som udgangspunkt skal tillægges mest vægt, når en sådan afvejning sker. Denne formodningsregel eksisterer til der anføres modhensyn, som ophæver formodningsreglen.

4.4.1 Undtagelse til formodningsreglen:

Domstolen omtaler en undtagelse til formodningsregel og denne undtagelse skal fungere som en slags tryghedsventil, der sørger for, at det ikke er alle søgeresultatliste, der kan slettes. Undtagelsen består i modhensynene, som skal bestå af særlige grunde, jf. præmis 97. Et eksempel på en særlig grund er, hvis offentligheden har en vægtig interesse i at have adgang til oplysningerne igennem resultatlisten. Dette afhænger af, hvilken rolle individet har i det offentlige liv, jf. præmis 81 og 95-97.

Den offentlige interesse er et væsentligt modhensyn, jf. præmis 97. Dog kommenterer Domstolen det blot som en offentlig interesse uden at nævne den grundlæggende rettighed i Charterets artikel 11. Den offentlige interesse skal være vægtig, hvilket betyder, at det ikke er alle offentlige interesser, der kan være en undtagelse til formodningsreglen.

Afgørelsens eneste kriterium til vurderingen af den offentlige interesse er, at det er afgørende, hvilken rolle individet har i det offentlige liv. Det er ikke tydeligt, om der menes udelukkende politikere eller om også tv-personligheder, sportsstjerner og andre der er kendt af offentligheden er inkluderet. Derudover vides det ikke, om det kun omhandler individer, der frivilligt har opsøgt det offentlige liv eller alle, der er et kendt ansigt i det offentlige.

Da Domstolen anvender begrebet ”offentlig interesse” nævnes artikel 6 ikke, jf. præmis 96ff. Dog benytter Domstolen sig af vendingen ”henset til det ovenstående” i præmis 96. Dette peger i retning af, at undtagelsen også vedrører manglende overholdelse af artikel 6, eftersom bestemmelsen drøftes før præmis 96. Der forekommer et vist overlap mellem artikel 6 og artikel 7, litra f, der komplicerer, at undtagelsen ikke omhandler artikel 6. Oplysningernes relevans er jo så tæt sammenrendet med den interesse, som offentligheden har i oplysningerne. Derfor konkluderes det, at undtagelsen ”den offentlige interesse” også er gældende for artikel 6.

4.5 Domstolens anvendelse af formodningsreglen og den konkrete afvejning:

Det følgende vil omhandle, hvordan formodningsreglen anvendes i Google Spain-dommen. Det bør dog nævnes, at når Domstolen laver den konkrete afvejning og anvender de unionsretlige regler, kan dette opfattes som værende i strid med TEUF art. 267, der udelukkende giver Domstolen bemyndigelse til at fortolke de unionsretlige regler.

Først bemærker Domstolen, at der tages betragtning af, hvor følsomme oplysningerne i disse annoncer er for individets privatliv og deres originale offentliggørelse skete for 16 år siden, så har González' ret til at oplysningerne ikke længere tilknyttes til hans navn via links fra en søgemaskine, jf. præmis 98. Domstolen tager ikke konkret stilling til, hvordan oplysningerne vedrørende tvangsauktionen og gælden til det offentlige influerer González' privatliv. Domstolen vurderer, at der ikke i det givne tilfælde figurerer særlige grunde, der kunne forklare, at offentligheden skulle have en vægtig interesse i at have adgang til disse oplysninger, jf. præmis 98. Formodningsreglen bliver bekræftet af, at der ikke bliver anført modhensyn derimod.

Det er svært at tyde, hvorvidt Domstolen når frem til sit udfald via sletteadgangen i Direktivets artikel 12, litra b, ved at referere, at Google ikke efterkommer de grundlæggende behandlingskrav i artikel 6 eller ved henvisning til den manglende hjemmel til behandlingen i artikel 7, litra f. Er der tale om en af de to sidste muligheder, så finder indsigelsesretten i artikel 14, litra a også anvendelse, grundet overtrædelse af artikel 6 eller 7 udgør en vægtig legitim grund.

En årsag til, Domstolen ikke tydeliggør hvilke bestemmelser, der er til grund for afgørelsen, kunne være overlappet mellem artikel 6, litra c og artikel 7, litra f. Oplysningernes relevans hænger jo tydeligt sammen med offentlighedens interesse i adgangen til oplysningerne, da irrelevante oplysninger sjældent har offentlighedens interesse. Overlappet ses også i, at der ikke eksisterer en behandlingshjemmel for irrelevante oplysninger i Direktivets artikel 7, eftersom der kræves, at behandlingen er nødvendig. Omvendt er oplysningerne næppe relevante, hvis der ikke findes en behandlingshjemmel i artikel 7. Domstolen bemærker, at tidsaspektet af behandlingen af oplysningerne er centralt i forbindelse med anvendelsen af både artikel 6 og artikel 7, litra f, jf. præmis 94 og 98.

Derfor kan der konkluderes, at der ikke kan laves en sontring mellem Direktivets artikel 6 og 7 i forbindelse med retten til at blive glemt grundet deres betydelige overlap.

4.6 Generaladvokatens anbefaling til afgørelse:

I det følgende vil der blive foretaget en analyse af, hvorledes Generaladvokaten ville have afgjort Google Spain-dommen, hvordan han anvender Direktivet og til sidst vil Generaladvokaten anvendelse af Charteret i forbindelse med retten til at blive glemt blive analyseret.

4.6.1 Direktivets anvendelse:

Generaladvokaten nævner til at starte med, at Direktivet er fra 1995, hvor internetadgangen var forholdsvis ny. Dette er særligt afgørende, da der ingen muligheder var for at vurdere, hvor voldsomt internettet ville udvikle sig. Derfor har Direktivet fået et relativt stort potentielt anvendelsesområde. Generaladvokaten vurderer, at Domstolen forpligtes af dette til at benytte et rimelighedsprincip, jf. præmis 25-30. Dette hænger også sammen med Lindqvist-dommens præmis 69, hvor Domstolen henviser til eftervirkningerne, ved at personoplysninger på en hjemmeside kan være en dataoverførsel til tredjelande. Domstolen forsøger at finde en balance mellem Direktivet og teknologien. Derfor vælger Generaladvokaten at fokusere på konsekvenserne af en bestemt fortolkning i Direktivet for at kunne finde en passende balance mellem databeskyttelsen og informations- og ytringsfriheden, jf. præmis 31.

Generaladvokaten læser den forelæggende rets tredje spørgsmål til om sletteadgangen i Direktivets artikel 12, litra b og indsigelsesretten i artikel 14, litra a indeholder en ret til at blive glemt. Disse to bestemmelser vil blive gennemgået i det følgende.

4.6.2 Sletteadgangen i Direktivets artikel 12, litra b:

Bestemmelsen angiver, at oplysninger, der ikke behandles i overensstemmelse med Direktivet skal slettes herunder særligt, hvis de er ufuldstændige eller urigtige. Generaladvokaten udtaler, at oplysningerne vedrørende González' tvangsaktion og gæld til det offentlige hverken er ufuldstændige eller urigtige, jf. præmis 104-105. Generaladvokaten vælger således modsat Domstolen, at vende en inddækkende fortolkning af bestemmelse og ordet ”navnlig”

4.6.3 Indsigelsesretten i Direktivets artikel 14, litra a:

Bestemmelsen angiver, at den registrerede i nogle situationer har en indsigelsesret. Generaladvokaten påpeger, at det faktum, at Google ikke efterkommer de generelle behandlingskrav i Direktivets artikel 6 og mangler hjemmel i Direktivets artikel 7, kan betyde ”vægtige legitime grunde” i forbindelse med Direktivets artikel 14, litra a. Hertil tilføjer han, at der kræves en afvejning af de modsatrettede hensyn før artikel 14, litra a kan benyttes, jf. præmis 106-107. Generaladvokaten mener, denne afvejning skal omhandle oplysninger, der allerede fremgår af offentligt tilgængelige kilder, jf. præmis 44 og 45. Det skal understreges, at oplysninger på søgemaskiner oftest er offentligt tilgængelige kilder. Derudover skal en sådan afvejning ikke indeholde det faktum, hvorvidt den registrerede vurderer behandlingen af oplysningerne som værende til skade for ham. Dette er en subjektiv præference, som ikke er en del af de legitime grunde, der kan gøre artikel 14, litra a træder i kraft.

Generaladvokaten henviser til Forordningen artikel 17, der eksplicit indeholder retten til at blive glemt. Dette, mener han, er en innovation i forhold til gældende ret, hvilket taler for at Direktivet ikke indeholder en ret til at blive glemt.

Grundet det ovenstående konkluderer Generaladvokaten, at Direktivets artikel 12 og 14 ikke indeholder en ret til at blive glemt, jf. præmis 106-111. Når der kigges på Generaladvokatens konklusion, så kan hans argumentationsrækkefølge kritiseres. Eftersom der ikke skal tages hensyn til registreredes subjektive præferencer. Dette betyder ikke, at Direktivets artikel 14, litra a ikke fastsætter en ret til at blive glemt. Forklaringen på dette kunne findes i, at Generaladvokaten udelukkende fokuserer på ordlyden af det præjudicielle spørgsmål, jf. præmis 137. Generaladvokaten fortolker Direktivet ved at se på hvilke konsekvenser, der vil forekomme ved anerkendelsen af retten til at blive glemt. Hans skruper vedrørende konsekvenserne vil blive gennemgået nærmere i det følgende.

4.6.4 Charterets betydning og afvejning af grundlæggende rettigheder:

I det følgende vurderer Generaladvokaten, hvorvidt der er overensstemmelse mellem Charteret og hans fortolkningen af Direktivet.

Generaladvokaten bemærker, at Charterets artikel 8, der omhandler beskyttelse af personoplysninger, ikke tilføjer nye centrale faktorer til fortolkningen af Direktivet, jf. præmis 112-113. Generaladvokaten konstaterer ved en henvisning til de forenede sager C-92/09 and C-93/09 Volker und Markus Schecke, at Charteret artikel 7 omhandler privatlivsbeskyttelsen sammen med Charterets artikel 8 værner om alle oplysninger vedrørende en identificeret eller identificerbar person, jf. præmis 52. Hertil siger Generaladvokaten, at da anvendelsesområdet er så stort, så skal enhver kommunikation begrundes, hvis der anvendes en elektronisk behandling, hvis den omhandler fysiske personer og behandlingen udgøre en formodet indgriben i denne grundlæggende rettighed, jf. præmis 118. Dette er ifølge Generaladvokaten grunden til, at Google foretager et indgreb i González' privatliv. Indgrebet i González' privatliv iværksættes derfor ikke af staten, men af Google, som er en privat aktør. Det skal vurderes, om staten har ansvaret for at beskytte González imod dette.

Når denne vurdering skal laves, så skal de modsatrettede hensyn anvendes. I den forbindelse er der tale om Charterets artikel 7 om beskyttelsen af privatlivet og Charterets artikel 11 om beskyttelsen af informations- og ytringsfriheden, jf. præmis 119. Generaladvokaten vurderer, at Charterets artikel 8 ikke bør nævnes, da denne bestemmelse ikke hjælper med noget nyt, der ikke allerede er at

finde i Direktivet. Generaladvokaten tydeliggør vigtigheden af søgemaskiner i forbindelse med informations- og ytringsfriheden i Charterets artikel 11, jf. præmis 120-125 og præmis 129-133. Hertil konkluderer Generaladvokaten i præmis 121 følgende:

”Jeg mener, at den grundlæggende ret til information kræver særlig beskyttelse i EU-retten, især på baggrund af den stadigt stigende tendens til, at autoritære styrer i andre lande begrænser adgangen til internettet eller censurerer indhold, som er gjort tilgængelig på internettet.”

I forbindelsen med afvejningen fokuserer Generaladvokaten forholdsvis meget på hensynet til informations- og ytringsfriheden, hvor han på den anden side kun kort nævner Charterets artikel 7 om privatlivsbeskyttelsen, jf. præmis 127. Han forsøger ikke at kvalificere indgrebet i González’ privatliv. Der er ikke et eneste sted i sit forslag til afgørelsen, at Generaladvokaten foretager en generel afvejning mellem databeskyttelsen og informations- og ytringsfriheden. Dette fremhæves specielt i præmis 131:

”En internetbrugers ret til information ville blive undergravet, hvis hans søgning efter information om en person ikke gav søgeresultater, som viste et sandfærdigt billede af de relevante websider, men i stedet viste en censureret udgave af disse.”

Det er tydeligt, at Generaladvokaten vurderer informations- og ytringsfriheden som en absolut rettighed, hvor der ikke er nogen undtagelser. Retten til databeskyttelse og informations- og ytringsfriheden bliver på ingen måde behandlet som ligeværdige rettigheder. Han afviser, at der eksisteres en ret til at blive glemt, da denne vil ofre informations- og ytringsfriheden, jf. præmis 133. Der fokuseres primært på de eventuelle negative bivirkninger ved at anerkende retten til at blive glemt. Hvis Generaladvokatens forslag til afgørelsen var kommet efter Logningsdommen fra 2014, så var han højst sandsynligt nået frem til et andet resultat, hvor data- og privatlivsbeskyttelsen ville blive vægtet højere.

Ud fra det ovenstående konkluderes det, at Generaladvokaten anvender indskrænkende fortolkninger af Direktivets artikel 12 og 14, hvortil han læser den forelæggende rets tredje spørgsmål ud fra en klar ordlydsfortolkning. Derudover tillægger han informations- og ytringsfriheden i Charterets artikel 11 en særlig tung vægt i afvejningen sammenlignet med data og privatlivsbeskyttelsen i Charterets artikel 7. Domstolen er ikke enige med Generaladvokatens vurdering i et eneste punkt.

4.7 Generel kritik af Google Spain-dommen:

Domstolen giver i Google Spain-dommen Charterets artikel 7 og 8 forrang, jf. præmis 81 og præmis 97. Dette gøres på bekostning af medlemsstaternes skønsmargin, hvor det før var medlemsstaterne, der havde ansvaret for at lave den korrekte afvejning af de modsatrettede hensyn. Et eksempel på dette er Lindqvist-dommen, hvor Bodil Lindqvist gjorde gældende, at Direktivet i hendes sag var i strid med informationsfrihed. Til dette konstaterede Domstolen, at der skal findes en ligevægt mellem de modsatrettede interesser og at dette påhviler de nationale myndigheder og domstole, jf. præmis 85 og præmis 90. Lindqvist-dommen tydeliggør, at den konkrete afvejning skal foretages af de nationale myndigheder og domstole.

Der eksisterer dog flere ulemper ved at overlade afvejningen til de nationale myndigheder og domstole. Dette medfører et brud på forudsigeligheden og en ensartet anvendelse af EU-retten. Det er en forholdsvis vanskelig opgave at foretage denne afvejning og Domstolen har ikke angivet retningslinjer for, hvordan afvejningen skal vurderes. Når de forskellige EU-lande foretager forskellige afvejn timer, kan dette bevirke til en retsusikkerhed. Det faktum, at medlemsstaterne har forskellige forståelser af, hvorvidt Direktivet rummer en ret til at blive glemt, peger i retning af, at Domstolen bevist har villet indsnævre medlemsstaternes skønsmargin på området.

Der kan stilles spørgsmål til, om Domstolen er ved at installere en form for ny EU-informationsret. Fordelene ved en ny EU-informationsret er, at sikre retsenheden i det indre marked for informationsudveksling. Tanken om en sådan EU-informationsret er under opbygning, kan begrundes ved, at Domstolen anvender Charterets artikler uden tilregne de nationale domstole eller EMD's praksis en central rolle. Dette sker både i Google Spain-dommen og Logningsdommen, hvor Charterets artikel 7 og 8 er bærende elementer i afgørelsen.

Dette vurderer Kuner betyder, at Domstolen er ved at skabe en "Super Right for Dataprotection".⁸⁴

4.8 Kritik af formodningsreglen:

Formålet med det følgende er en analyse af formodningsreglen. Indledningsvis vil formålet med formodningsreglen gennemgås og derefter bliver Domstolens argumentation for at opstille formodningsreglen vurderet med kritiske øjne.

⁸⁴ <http://blogs.lse.ac.uk/mediapolicyproject/2014/06/24/a-super-right-to-data-protection-the-irish-facebook-case-the-future-of-eu-data-transfer-regulation/>

4.8.1 Formålet med formodningsregelen:

Formodningsregler gælder indtil, der opstilles modhensyn til dens ophævelse. Det vil sige, en formodningsregel viser, hvordan problemstillingen skal vurderes juridisk, hvis der ikke kan begrundes overbevisende om et andet resultat. Formodningsreglers styrke vurderes ud fra, hvad den skal vurderes op imod. Er der tale om ”vægtige modhensyn” er formodningsreglens styrke i top hvorimod ”modhensyn” peger i retning af en svag formodningsregel.

Både Udsen og Blume har udtalt, at der burde gælde en formodningsregel omhandlende, hvorvidt informationer frit kan behandles et såkaldt informationsfriheds hensyn. Dette understøtter de med, at formålet er, at sikre den parlamentariske styreform og de samfundsøkonomiske goder, der eksisterer ved at have fri adgang til informationerne.⁸⁵ Det er de samme hensyn, der ligger til grund for Generaladvokatens afgørelse i Google Spain-dommen. Når der opstilles en formodningsregel om informationsfrihed, så betyder dette, at informationsfrihedshensynet er det vigtigste hensyn indtil, der anføres modhensyn.

Domstolens formodningsregel i Google Spain-dommen er stærk, grundet formuleringen ”særlige tilfælde i præmis 81. Dermed tydeliggør Domstolen, at der gælder en værdiopfattelse, hvor privatlivs- og persondatabeskyttelsen vejer tungest.

4.8.2 Domstolens argumentation for at opstille formodningsreglen:

Domstolen argumenterer for opstillingen af formodningsreglen ved at henvise til det indgreb, som søgemaskinerne gør i privatlivets fred og i persondatabeskyttelsen. Domstolen nævner to forhold, der understøtter at Charterets artikel 7 og 8 bør have forrang, jf. præmis 80-81 og 95-97.

For det første kan enhver internetbruger opnå en resultatliste bestående af en struktureret oversigt over personoplysninger. Dette ville være svært at opnå uden søgemaskinen. Det er svært at komme udenom, at den stigende brug af søgemaskiner går ud over privatlivets fred.⁸⁶ Dette ses tydeligt i Google Spain-dommen, da González først følte sig krænket, da La Vanguardia digitaliserede artiklerne, så de uden problemer kunne findes ved en Google-søgning. Oplysningerne omkring González privatliv ville være væsentlig svære at finde uden Google.

For det andet er internettets udbredelse skyld i, at disse resultatlister kan få en ”allegedly nærværende karakter”. Begrebet ”allegedly nærværende karakter” kan fortolkes som værende en reference til

⁸⁵ Udsen, De informationsretlige grundsætninger, (2009), s. 93., Blume, Persondataretten – nu og i fremtiden, Forlag (2010), s. 158-166.

⁸⁶ Blume, Ret, privatliv og teknologi, kapitel 3-5.

Logningsdommen. Det, der peger i denne retning, er, at Logningsdommen blev afsagt en måned før Google Spain-dommen og Logningsdommen også omhandler problemstillingen vedrørende privatlivs- og personoplysningsbeskyttelsen. Domstolen bemærkede i Logningsdommen, at massiv lagring af individets trafikdata, kan have en betydning for brugen af kommunikationsmidler, jf. Logningsdommen præmis 23. Derudover skaber lagringen af trafikdata en følelse hos de berørte af deres privatliv er under konstant overvågning, jf. Logningsdommen præmis 37. De to ovenfornævnte forhold er eksempler på, at Domstolen benytter sig af the chilling effect argument, hvor følelsen af at blive overvåget ændrer på individets adfærd. Dette forbindes i Logningsdommen med informations- og ytringsfriheden, eftersom individets udsættes for overvågning og adfærden ændres, så sker der en begrænsning af individets informations- og ytringsfrihed. Denne argumentation kommer i problemer, da der ikke eksisterer empirisk belæg til at vurdere, om behandlingen af personoplysninger foretaget af søgemaskiner er skyld i en chilling effect på individets adfærd.⁸⁷

Domstolen angiver, at formodningsreglen kun i særlige tilfælde kan afhænge af oplysningens art og hvor følsom oplysningen er for de pågældendes privatliv, jf. Google Spain-dommens præmis 81. Dette kan virke misvisende, da det er særlig relevant, om det er den inderste kerne i en persons privatliv, der røres ved. Eksempelvis er der jo en væsentlig forskel på om oplysningerne omhandler følsomme oplysninger som seksuelle forhold eller almindelig oplysninger som et telefonnummer. Der tages ikke højde for denne forskel i oplysningerne i begrebet ”allestedsnærværende karakter”. Dette betyder, at det centrale argument for formodningsreglen, at resultatlisterne om en person har en allestedsværende karakter, ikke har et fyldestgørende faktisk og juridisk grundlag.

4.8.3 Domstolens manglende fokus på informations- og ytringsfriheden:

Det er forunderligt, at Domstolen slet ikke nævner EMRK artikel 10 eller Charterets artikel 11, der begge beskytter informations- og ytringsfriheden. Domstolen kender til Generaladvokatens udtalelse til afgørelsen og hvordan han vurderer, at søgemaskiner spiller en central rolle i forbindelse med informations – og ytringsfriheden, jf. Generaladvokatens forslag til afgørelse præmis 120-125. Det faktum, at Domstolen slet ikke nævner beskyttelsen af informations- og ytringsfriheden vurderes til at betyde, at dette afvises.⁸⁸

⁸⁷ Generaladvokatens forslag til Logningsdommen, præmis 52f.

⁸⁸ Kuner, European Union and the Search for an International Data Protection Framework, s. 10.

Det er tydeligt, at Domstolen og Generaladvokaten ser forskelligt på vigtigheden af søgemaskiner. Domstolen fokuserer på de negative kvaliteter primært indgrebet i individets privatliv, hvor Generaladvokatens fokus lægger på de positive kvaliteter, som er hurtig og billig udbredelse af informationer på tværs af lande.

Det eneste sted, der er en erkendelse af, at søgemaskinerne har betydning for informations- og ytringsfriheden, er ved nævnelser af den vægtige offentlige interesse. Dette kan pege i retning af, at oplysningerne ikke kan slettes. Her er der tale om en interesse og dermed ikke en grundlæggende rettighed i Charterets artikel 11. Sker der en afvejning af Charterets artikel 7 og 8, som er grundlæggende rettigheder overfor en simpel offentlig interesse, vil udfaldet som hovedregel være i de grundlæggende rettigheders favør. Sker afvejningen derimod af flere grundlæggende rettigheder eksempelvis Charterets artikel 7 og 8 overfor Charterets artikel 11, ville det skulle vurderes anderledes. EMD's afgørelse Von Hannover(2) omhandler, de tyske domstole der ikke ville forbyde offentliggørelsen af visse billeder af Prinsesse Caroline af Monaco og hendes familie på offentlige steder. I modsætning til Von Hannover(1) lavede den tyske domstol en grundig afvejning af EMRK artikel 8 og 10, og konkluderede derefter, at EMRK art. 10 vejede tungere. Herefter indklagede Prinsesse Caroline af Monaco sagen for EMD. EMD konkluderede, at sideordnede rettigheder skal respekteres lige meget, jf. præmis 106. Det kan virke foruroliget, at EMD og Domstolen anvender så forskellige afvejningsmetoder. Dette kunne måske forklares ud fra, Domstolen og EMD har forskellige formål. Domstolens fokus er at opretholde det indre marked, hvor EMD's fokus er at vurdere enkeltsager vedrørende medlemsstaternes overtrædelse af menneskerettighederne.⁸⁹

Kritikere af Google Spain-dommen har nævnt, at grunden til Domstolen ikke omtaler informationsfriheden er, at de ikke vurderer søgemaskinerne til at være omfattet af informationsfriheden.⁹⁰ Dette strider imod praksis fra både Domstolen og EMD. Satamedia C-73/07 omhandler en privat virksomhed, der udsendte en avis med skatte – og indkomstoplysninger. Avisen kunne tilgås via internettet og der blev konkluderet, at indhold, der er til rådighed på internettet, hører under ytringsfriheden jf. præmis 60. Dette burde kunne overføres direkte til søgemaskiner, da disse linker til hjemmesider, jf. præmis 123ff i Generaladvokatens forslag til afgørelse i Google Spain. Dertil bør det også nævnes, at søgemaskinerne gør det muligt at finde

⁸⁹ Lorenzen, Juristen, nr. 7, 2011, s. 193-200 og Sørensen, Juristen nummer 3 2012, s.159-166.

⁹⁰ <http://mchangama.blogs.berlingske.dk/2014/05/22/retten-til-at-blive-glempt-en-underminering-af-ytrings-og-informationsfriheden/>

hjemmesider, der kunne være svære at nå frem til ellers og derfor sker der en udbredelse af informationer.

4.8.4 Domstolens uklare kriterier omkring sletningen:

Der vil i det følgende blive gennemgået Domstolens kriterier for, hvornår der skal ske sletning efter Direktivets artikel 6, litra d. Domstolen uddyber ikke disse kriterier, men gengiver blot bestemmelsens ordlyd. Der bliver ikke tydeliggjort, hvorfor det lige er efter 16 år, at oplysningerne ikke længere er relevante, så det vides ikke om oplysningerne bliver irrelevante efter 5 eller 10 år. Det er besværligt at beskrive konkret, hvornår der skal ske denne sletning og det må afgøres i den enkelte situation. Det er dog særlig centralt, at behandlingen stadig tjener til formålet.⁹¹ Denne relevansvurdering er svær at præcisere og bliver udviklet af, hvordan Google håndterer de forskellige klager og gennem kommende praksis fra datatilsynene.

Domstolen er ikke tydelig omkring retningslinjer for, hvornår den offentlige interesse kan vægte højere end formodningsreglen. I afgørelsen nævner Domstolen, at der ikke synes at foreligge særlige grunde. Domstolen havde muligheden, hvis de var interesseret i at få defineret, hvad der hører ind under ”særlige grunde”. Domstolen kunne have gjort, som EMD gjorde i Caroline Von Hannover (2), hvor der blev vurderet om privatlivet eller ytringsfriheden skulle vægte højest i den konkrete situation. Denne afgørelse laver en sondring vedrørende behandling af kendte personers oplysninger. Det afhænger af, om oplysningen kan knyttes til en politisk eller offentlig debat eller hvor formålet er at tilfredsstille nysgerrigheden ved en bestemt læsergruppe, jf. Caroline Von Hannover (2) præmis 64 og 65. En særlig interesse ved befolkningen er ifølge EMD ikke en almen interesse alene. Domstolen omtaler ikke dette, men det bør nævnes at de nationale domstole er bundet af EMD’s praksis.

4.8.5 Artikel 29-gruppens vejledning til Domstolens uklare kriterier:

Den 26. november 2014 annoncerede artikel 29-gruppen en vejledning, ”Article 29 Working Party Guidelines on the implementation of the CJEU on Google Spain”. Denne vejledning omhandler, hvordan nationale datatilsyn skal anvende de uklare kriterier i Google Spain-dommen.⁹² Teoretisk set er de nationale datatilsyn ikke juridisk bundet af vejledningen, men i praksis har den stor betydning. Der nævnes flere ikke udtømmende kriterier omkring sletteanmodningen i vejledningen. Vejledningen er opdelt i forskellige kriterier og i det følgende vil nogle af disse blive gennemgået.

⁹¹ Waaben/Nielsen, Lov om behandling af personoplysninger s. 154f

⁹² <http://www.dataprotection.ro/servlet/ViewDocument?id=1080>

Kriterium nummer 2 behandler individets rolle i det offentlige liv. Personkredsen, der har en særlig rolle i det offentlige liv, udsættes for en udvidet fortolkning. Individet, der hører ind under denne personkreds, må forvente, at databeskyttelse må vige, da der findes en stor offentlig interesse i oplysningerne. Når der skal afgøres, hvilke oplysninger, der slettes, så henvises der til Caroline Von Hannover (2).

Kriterium nummer 5 omhandler relevansvurderingen. Artikel 29-gruppen vurderer, at relevansvurderingen er tæt knyttet til den offentlige interesse i oplysningen. Derfor er oplysningens alder særlig væsentlig. Der nævnes, at oplysninger, der er publiceret for 15 år siden, sjældent har offentlighedens interesse og dermed er de ikke længere relevante. Desuden er det afgørende, om oplysningen vedrører individets arbejdsliv eller privatliv, da oplysninger om arbejdslivet vurderes til at være mere relevante.

Kriterierne nummer 8 og 13 berører oplysninger, der skader den registrerede. Artikel 29-gruppen påpeger, at der ikke gælder et krav om, at offentliggørelsen af oplysningerne skader den registrerede før, der kan ske en sletning, jf. præmis 96. Dog vurderer Artikel 29-gruppen også, at hvis den registrerede kan dokumentere at oplysningerne skader, så peger dette i retning af en sletning. Dette er i overensstemmelse med afvejningen af modsatrettede hensyn, der lægges op til i Direktivets artikel 6 og 7. Kriterium nummer 13 angiver at oplysninger vedrørende individets kriminelle fortid skal slettes efter et stykke tid, da disse oplysninger ofte skader individet.

Kriterierne 8 og 9 omhandler Charterets artikel 11 og der skal tages hensyn til informations- og ytringsfriheden. Dette kan være en lidt søgt fortolkning af Google Spain-dommen, da dette på intet tidspunkt nævnes deri. Dommen tydeliggør, at det ikke er alle offentlige interesser, der kan vælte formodningsreglen, den offentlige interesse skal være vægtig, jf. præmis 97.

Afslutningsvist bør det nævnes, at selvom Artikel 29-gruppens vejledning er en smule ufuldkommen i forholdet i 8 og 9, så vurderes det, at vejledningen er værdifuld i forbindelse med at understøtte de uklare kriterier i Google Spain- dommen.

4.9 Sammenfatning:

I afgørelsen foretages fortolkningen af Direktivets bestemmelser ud fra hensynene til de grundlæggende rettigheder herunder artikel 6 og 7.

Artikel 12, litra b i forbindelse med indsigelse grundet manglende overholdelse i artikel 6 giver mulighed for at få oplysninger berigtiget, slettet eller blokeret, hvis der navnlig er tale om

utilstrækkelig, irrelevante oplysninger eller oplysningerne omfatter for meget i forhold til formålet, og henset til den tid, der er gået. Det er ikke en decideret afvejningsregel, men da formuleringen er karakterløs, er det nødvendigt at fokusere på de modsatrettede faktorer, så disse kan blive afvejet overfor hinanden. Undtagelsen hertil er offentlighedens vægtige interesser i adgangen til oplysningerne ved hjælp af en resultatliste.

Artikel 12, litra b i forbindelse med indsigelse grundet manglende overholdelse af artikel 7, litra f) giver mulighed for at få oplysninger berigtiget, slettet eller blokeret. Dette afhænger af oplysningens art og hvor følsom oplysningen er for den pågældendes privatliv. Afvejningsreglen er i dette tilfælde, hvor Domstolen opstiller formodningsreglen, der siger, at Chartrets artikel 7 og 8 i princippet har forrang i forbindelse med den offentlige interesse. Undtagelsen er ligesom ovenover offentlighedens vægtige interesser i adgangen til oplysninger ved hjælp af resultatlisten.

Artikel 14, litra a i forbindelse med indsigelse grundet manglende overholdelse af artikel 7, litra f) giver mulighed for den dataansvarliges iværksatte behandling ikke længere må omfatte de pågældende oplysninger. Afvejningen kan afhænge af oplysningens art og hvor følsom oplysningen er for den pågældendes privatliv. Afvejningsreglen er igen, hvor Domstolen opstiller formodningsreglen, der siger, at Chartrets artikel 7 og 8 i princippet har forrang i forbindelse med den offentlige interesse. Undtagelsen er ligesom ovenover offentlighedens vægtige interesser i adgangen til oplysninger ved hjælp af resultatlisten.

Ud fra det ovenstående tolkes der i afgørelsen ud fra Direktivet en ret til at blive glemt. Denne ret indebærer en restriktion i informations- og ytringsfriheden, som særligt rammer nyhedsmedierne og på visse punkter kan den virke mangelfulgt begrundet. Det er dog et forholdsvis beskedent indgreb i informations- og ytringsfriheden, da afgørelsen udelukkende omhandler en ret til afnotering og kun omfatter navnesøgninger på søgemaskiner.

Derudover kan der konkluderes, at der er stærke argumenter for Domstolen ikke har fuldt tidligere retspraksis på det informationsretlige område, hvor det var op til medlemsstaterne at foretage afvejningen mellem rettighederne. Argumenterne Domstolen anvender for at give databeskyttelsen forrang er ikke plausible, da de bygger på følelsesbetonede forestillinger om privatlivet. Ydermere bevirker formodningsreglen, at informations- og ytringsfriheden ikke inddrages som en grundlæggende rettighed, men derimod blot som en interesse, hvor der skal vægtige forhold til, for at stå op imod formodningsreglen. De kriterier, som Domstolen nævner, der skal være til stede før,

der kan ske sletning er upræcise. Dog er Artikel 29-gruppens vejledning behjælpelig, selvom den ikke er særlig konkret.

5. Balancen mellem databeskyttelse og informations- og ytringsfrihed:

5.1 Indledende bemærkninger:

Kapitlets formål er at stille informations- og ytringsfriheden op overfor databeskyttelsen. Dette gøres for tydeligt at vise behovet for en afvejning og komme med et løsningsforslag til, hvordan denne afvejning af modsatrettede hensyn kan foretages. Der vil blive fokuseret på både EMD's og Domstolens måde at foretage denne afvejning. Sidst ønskes der en vurdering af, om denne afvejning bliver lettere at foretage med Forordningen.

5.2 Informations- og ytringsfriheden overfor databeskyttelsen:

På den ene side står der i Charterets artikel 7, at alle har ret til at deres privatliv, familieliv, hjem og kommunikation respekteres og Charterets artikel 8 omhandler, at individet har ret til beskyttelse af de personoplysninger, der berører vedkommende. Sådanne oplysninger skal behandles til et eksplicit angivet formål og behandlingen må kun ske på baggrund af de berørte personers samtykke eller på et lovgrundlag. Enhver skal have adgang til oplysninger omhandlede pågældende og oplysningerne skal være korrekte og hvis ikke de er korrekte skal der ske en berigtigelse.

På den anden side står Charterets artikel 11, der vedrører ytringsfrihed. Denne ret omfatter meningsfrihed og frihed til at modtage eller meddele oplysninger eller tanker uden indblanding fra offentlig myndighed og uden hensyn til landegrænser.

Artikel 7 og 8 i Charteret peger i retning af en indskrænket udveksling af personoplysninger og disse kan ofte stå overfor Charterets artikel 11, der taler for en fri udveksling af personoplysninger. Rettighederne er alle basale i et demokrati, men de er ikke absolutte, da de i så fald ville udelukke hinanden.⁹³ Grundet ingen af rettighederne er absolutte, bør der foretages en afvejning for at opnå en passende balance mellem dem.

Informations- og ytringsfriheden har baggrund i almene politiske betragtninger og er særlig essentiel i forbindelse med den demokratiske styreform. Modsat har hensynet til privatlivsbeskyttelsen rødder i behovet for at værne om individet. Rettighederne har forskellig

⁹³ Blume, Databeskyttelsesret s. 193.

baggrund og derfor er det særlig vanskeligt at formulere en retlig regulering, der inkorporer begge værdier.⁹⁴

Rettigheden kan deles op i formel ytringsfrihed, der omhandler retten til at offentliggøre oplysninger og i materiel ytringsfrihed, der vedrører retten til ikke at blive stillet til ansvar for offentliggørelsen af oplysningerne.⁹⁵ Det faktum, at informations- og ytringsfriheden er de vigtigste politiske rettigheder, medfører dog ikke, at informations- og ytringsfriheden bør være ubegrænset. Der findes legitime samfundsmæssige hensyn, der rationaliserer begrænsninger i rettigheden. Sådanne hensyn må have en vis tyngde for at kunne stå op i mod informations- og ytringsfriheden.⁹⁶ Blume vurderer, at da informationsfriheden er en politisk rettighed, har denne en vis forrang i forhold til databeskyttelse.⁹⁷

5.2.1 Direktivets artikel 9:

Direktivets artikel 9 omhandler behandling af personoplysninger og ytringsfriheden. Medlemsstaterne har mulighed for at fastsætte regler, hvor behandling af personoplysninger, der alene finder sted i journalistisk øjemed eller med henblik på kunstnerisk eller litterær virksomhed kan bøje Direktivets almindelige regler. Det er dog centralt, at der er proportionalitet med formålet og behandlingen ikke tjener til andre formål. Reglerne skal være fornødne for at forene retten til privatlivets fred med reglerne for ytringsfrihed. Det væsentlige er ikke, hvilke konsekvenser bestemmelsen har, men derimod at påpege behovet for en afvejning af rettighederne.

5.2.2 Internettets påvirkning:

Det kan forekomme naturligt at forsøge at skille rettighederne og deres anvendes områder fra hinanden. Der kan argumenteres for, at informations- og ytringsfriheden opererer i det offentlige rum, hvorimod privatlivsbeskyttelsen omhandler det private rum. Hvis dette var udgangspunktet ville konflikten mellem rettighederne være forholdsvis begrænset. Dette er dog ikke tilfældet, da internettet har bevirket til et nyt kommunikativt rum, hvor begge rettighederne er nødvendige. Derfor er grænserne mellem rummene ikke længere tydelige.⁹⁸ Dilemmaet mellem databeskyttelsen og informations- og ytringsfriheden er ikke et nyt dilemma, dog er der opstået fornyet aktualitet grundet internettet og deriblandt de sociale netværk, der eskalerer udstrækningen af offentliggjorte personoplysninger. Dilemmaet er klassisk og rettighederne fungerer ofte som hinandens

⁹⁴ Blume, Databeskyttelsesret s. 192.

⁹⁵ Blume, Databeskyttelsesret s. 193.

⁹⁶ Blume, Databeskyttelsesret s. 194.

⁹⁷ Blume, Databeskyttelsesret s. 197.

⁹⁸ Blume, Databeskyttelsesret s.192.

modsætninger, hvilket tydeliggør behovet for en afvejning rettighederne imellem.⁹⁹ Databeskyttelsen er under et solidt pres og der synes, blandt den almene dansker en udbredt opfattelse, at databeskyttelse kun skal gælde for de gode og uskyldige. Det kan konstateres, at oplysninger bliver delt med noget tæt på lysets fart på internettet og dette er en for stor fristelse for nogle, hvilket gør, at internettet er i gang med at udvikle sig til vor tids gabestok.¹⁰⁰

5.3 Forskel på afvejningen af grundlæggende rettigheder ved EMD og Domstolen:

5.3.1 EMD's afvejning af grundlæggende rettigheder:

I det nedenstående vil der blive fokuseret på to afgørelser afsagt af EMD. Dette gøres for at afbillede, hvordan EMD foretager en balancering af informations- og ytringsfriheden og privatlivsbeskyttelsen.

Afgørelsen Von Hannover (1) omhandler situationen, hvor Prinsesse Caroline af Monaco bliver fotograferet af tyske sladderblade og de tyske domstole ville ikke stoppe offentliggørelsen af billederne, der var taget på offentligt tilgængelige steder. EMD vurderede, at dette var i strid med EMRK artikel 8, da billederne var omfattet af retten til privatliv, selvom de var taget på offentligt tilgængelige steder, jf. præmis 53. Præmis 63 indeholder et vigtigt obiter dictum, hvor det tydeliggøres, at når det drejer sig om oplysninger eller i dette tilfælde billeder, der ikke bidrager til en debat i et demokratisk samfund, skal informations- og ytringsfriheden fortolkes indskrænkende. EMD foretog en afvejning mellem de tyske sladderblades ytringsfrihed og Prinsesse Carolines privatlivsbeskyttelse. Der blev lagt vægt på, at Prinsesse Caroline bliver udsat for chikane og systematisk fotografering, jf. præmis 59, 68 og 70. Derudover vurderede EMD, at fotograferingen ikke bidrog til en samfundsmæssig debat, jf. præmis 77. Der kan ud fra afgørelsen konkluderes, at det har en afgørende betydning i afvejningen af privatlivsbeskyttelsen og informations- og ytringsfriheden, om oplysningen bidrager til offentlig debat. Hensynet til informations- og ytringsfriheden vægter højest, hvis oplysningerne bidrager offentlig debat. Det er afgørende, om formuleringen ”den offentlige debat” tolkes indskrænkende eller udvidende og selvfølgelig hvilke andre faktorer, der skal indgå afvejningen. Dette bliver uddybet i EMD's afgørelse Von Hannover (2).

⁹⁹ Blume, Databeskyttelsesret s.191.

¹⁰⁰ Blume, Databeskyttelsesret s. 211.

Von Hannover (2) indeholder flere nuancer i forbindelse med afvejningen end Von Hannover (1). EMRK artikel 8 og 10 er ligestillede rettigheder og kræver derfor samme mængde respekt, jf. præmis 106. Dette betyder i forbindelse med en afvejning, at ingen af rettighederne har forrang. I sådanne tilfælde er EMD's praksis, at der skal foretages en rimelig afbalancering mellem rettighederne, jf. *Andreescu v Romania*, app., no. 19452/02, præmis 86 og *Gazeta Ukraina v Ukraina*, app., no. 16695/04, præmis 53. I Von Hannover (2) lægges der vægt på følgende fra præmis 108-113 for at skrabe en rimelig balancering mellem rettighederne. Hvorvidt oplysningerne bidrager til en offentlig debat, hvor offentlig individet er, individets adfærd før offentliggørelsen, måden offentliggørelsen finder sted på, mulige konsekvenser af offentliggørelsen for individet samt de øvrige omstændigheder, hvorpå oplysningerne er indsamlet. EMD konstaterede, at det ikke kun er politiske og kriminelle forhold, der bidrager til den offentlige debat, men også oplysninger om sports- og musikstjerner bidrager til den offentlige debat. Der findes ikke en udtømmende opremsning, men billeder af en sygdomsramt fyrste af Monaco blev vurderet til at bidrage til den samfundsmæssige debat, jf. præmis 118. EMD vurderede, at afvejningen foretaget af de tyske domstole overholdte kriterier for en afvejning mellem EMRK artikel 8 og 10 og at sådanne rimelige balanceringer skal foretages af de nationale domstole, jf. præmis 124-126. Derfor endte afgørelsen Von Hannover (2) med den tyske stat blev frifundet af EMD.

Det er vigtigt at påpege, at Von Hannover (2) omhandlede afvejningen af informations- og ytringsfriheden og en offentlig kendt persons privatlivsbeskyttelse. Derfor kan afgørelsens præmisser ikke overføres fuldstændigt på sager med ikke offentligt kendtes privatlivsbeskyttelse. Dog er præmisserne så generelt udformet, at dette taler for afgørelsens præjudikats værdi rækker bredere end bare at gælde for pressens informationsfrihed. Dette tyder på, at præmisserne i nogen grad vil kunne overføres til andre afvejninger af modsatrettede rettigheder.

5.3.2 Domstolens afvejning af grundlæggende rettigheder:

Der kan argumenteres for, at EU-traktaten herunder Charteret udgør en selvstændig retsorden og dermed et særligt retssystem med sine egne afvejningsregler, der sagtens kan afskilte sig fra både EMD og de nationale domstoles praksis.¹⁰¹ Dette underbygges af følgende:

I afgørelsen C-283/11, *Sky Österreich GmbH mod Österreichischer Rundfunk* udtalte Generaladvokaten:

¹⁰¹ C-405/05 P og C-415/05 P, Kadi m.fl. mod Rådet for Den Europæiske Union, præmis 281-284 og 316f.

”Det skal for det andet understreges, at respekten for de grundlæggende rettigheder i EU skal sikres inden for rammerne af EU’s struktur og mål. Det følger heraf, at den afvejning, der skal foretages mellem de forskellige grundlæggende rettigheder, der er på spil, ikke nødvendigvis skal håndteres på samme måde på nationalt plan som på EU-plan”¹⁰²

Dette peger i retning af, at når der sker afvejninger mellem rettigheder, så har Domstolen sin egen måde at foretage dem på.

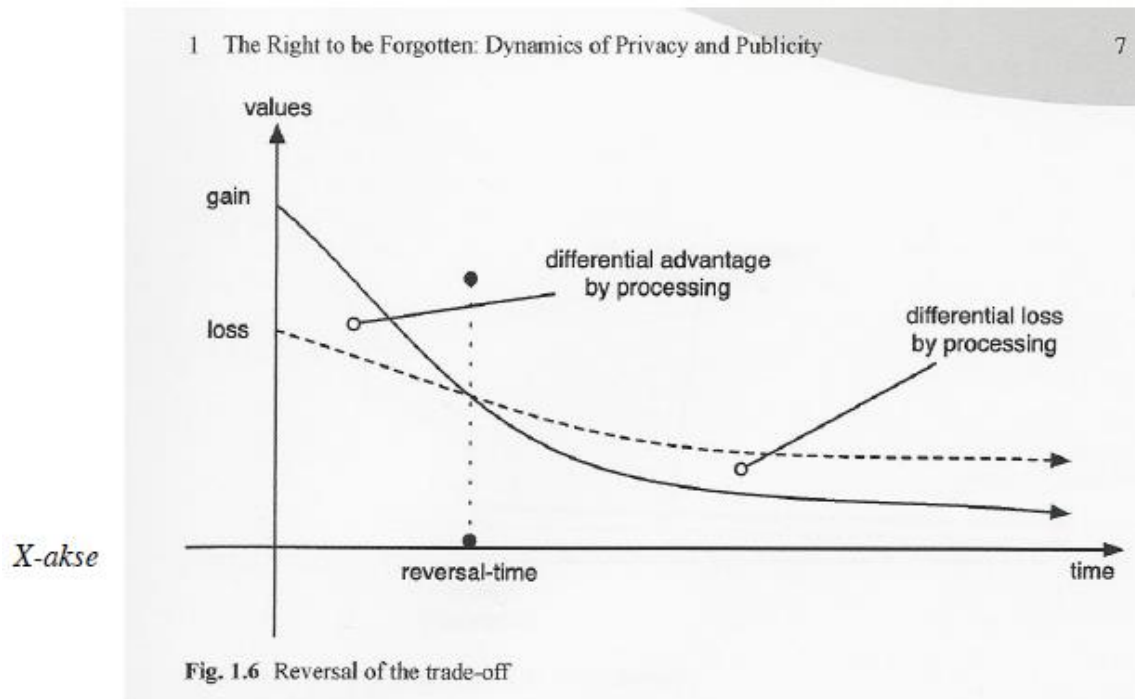
Herunder er det også væsentligt at nævne Logningsdommen, hvor Domstolen erklærede Logningsdirektivet for ugyldigt grundet Charterets artikel 7 og 8, jf. præmis 35-36. EMRK artikel 8 blev ikke benyttet, hvilket kunne tyde på, at denne ikke giver samme beskyttelse af personoplysninger, som Charterets artikel 8. Logningsdommen tydeliggør, at personoplysninger har en forholdsvis stor beskyttelse ved Domstolen. Logningsdommen blev afsagt to måneder før Google Spain-dommen, hvilket kunne tyde på, at Domstolen fulgte linjen lagt ved Logningsdommen med, at Charterets artikel 7 og 8 vurderes til at være særlig tunge rettigheder.

Ud fra det ovenstående kan der konkluderes, at EMD vurderer informations- og ytringsfriheden og privatlivsbeskyttelsen som værende ligeværdige rettigheder og giver medlemsstaterne et skønsmargin i forbindelse med at foretage afvejningen. Modsætningsvist vurderes det, at Domstolen giver databeskyttelsen en særlig tung vægt i afvejningen og der gives ikke medlemsstaterne nogen skønsmargin.

5.4 Løsningsforslag til afvejningen af modsatrettede rettigheder:

I Google Spain-dommen anvender Domstolen som tidligere nævnt formodningsreglen. Der findes en anden model, der vil kunne anvendes på situationen og ville sikre i større grad, at der foretages en rimelig balancering af de forskellige hensyn. Dette løsningsforslag er fremstillet af Giovanni Sartor. Modellen er at finde på næste side.

¹⁰² Forslag til afgørelse fra Genereladvokat Y. Bot i C-283/11, Sky Österreich, præmis 80.

103

X-aksen repræsenterer tiden fra personoplysningen blev behandlet. På Y-aksen ses to koordinater, der anfører to interesser gain og loss. Disse to peger i to forskellige retninger vedrørende sletning af personoplysningerne. Gain omhandler informations- og ytringsfriheden og den sorte linje (gain from processeing) kalder Sartor for public interest. Loss omhandler derimod data- og privatlivsbeskyttelsen og den stiplede linje (loss from processing) kalder Sartor for private interest.

Et eksempel på, hvordan grafen virker, er, situationen omkring adgang til hjemmesider vedrørende en dugfrisk politisk skandale. Her ville den offentlige interesse (gain) normalt være højere end privatlivsbeskyttelsen af de pågældende politikere (loss). På figuren kaldes dette ”differential advantage by processing” og betyder, at på dette tidspunkt bør der ikke ske sletning. Det interessante er, at afvejningen ændrer sig over tid, så når den offentlige interesse mindskes og ofte påvirker personoplysningerne stadig de berørte. Der skal ske sletning, når indgrebet i privatlivet (loss) vejer tungere end den offentlige interesse (gain). Figuren kalder dette for ”reversal-time” og herefter opstår der en ”differential loss by processing”.

Fordelen ved Sartors model er, at den belyser sammenspillet mellem den offentlige interesse i adgangen til oplysningerne (Direktivets artikel 7, litra f) og oplysningens relevans (Direktivets artikel 6, litra e). Sartors model gør det muligt at foretage en rimelig balanceret afvejning mellem de

¹⁰³ Sartor, Protection of Information and the Right to Privacy – A New Equilibrium, s. 1-16.

forskellige rettigheder. Kritikere ville dog påpege, at den offentlige interesse og den private interesse kan være svære at måle og sætte ind i et koordinatsystem. Dette er særligt vanskeligt, da det lang hen ad vejen drejer sig om moralske begreber. Modellen giver ikke et endegyldigt svar på, hvordan afvejningen skal foretages. Dette peger i retning af, at konflikten mellem databeskyttelse og informations- og ytringsfrihed ikke bare lige kan skæres over en kam. Der er en kamp mellem de to rettigheder, der ikke har nogen endegyldig afslutning eller vinder”.¹⁰⁴

5.5 Forholdet mellem databeskyttelse og informations- og ytringsfriheden i Forordningen:

Forordningen kan være en anelse vidtgående, hvorfor der er risiko for, at der kan opstå problemer med andre hensyn end data- og integritetsbeskyttelse. Der findes bestemmelser, der ikke tager hensyn til de øvrige grundrettigheder, som det er fastsat i Charteret, jf. præambel nr. 4. Hvilket betyder, at nogen af bestemmelserne i Forordningen tilstræber en afvejning mellem grundrettigheder, der ofte vil være svær at realisere i praksis.¹⁰⁵ I det følgende vil der fokuseres på afbalanceringen af databeskyttelse og informations- og ytringsfriheden.

Persondataretten har ikke til formål at bekæmpe informations- og ytringsfriheden, da databeskyttelse uden demokrati ikke hænger sammen. Forordningen kommer ikke med en løsning til, hvordan disse rettigheder kan forenes. Dette er problematisk, da der ikke er andre der har hugget denne gordiske knude over.¹⁰⁶

Forordningens artikel 85 fastsætter en beføjelse til medlemsstaterne med henvisning til informations- og ytringsfriheden, så der kan fastsættes undtagelser til Forordningen regler om principper og behandlingsbetingelser. Begrebet ”journalistisk øjemed” skal ikke fortolkes snævert, jf. præambel nr. 153. Bestemmelsen giver ikke retningslinjer for, hvordan afbalanceringen af rettighederne skal foretages, hvilket betyder, at afvejningen bliver betinget af, hvilken tradition og kultur, der eksisterer i den enkelte medlemsstat. Der nævnes i artikel 85, at databeskyttelsesmæssige hensyn må vige i tilfælde af, at der sker en tydelig begrænsning af informations- og ytringsfriheden.¹⁰⁷ Derfor bemærkes det, at Forordningen ikke giver klarhed omkring, hvordan

¹⁰⁴ Blume, Juristen, nr. 1, 2012, s. 13.

¹⁰⁵ Blume, Den nye persondataret s. 166.

¹⁰⁶ Blume, Den nye persondataret s.166.

¹⁰⁷ Blume, Den nye persondataret s. 25.

grundrettighederne konkret skal afbalanceres og da Domstolen heller ikke gør dette, så bliver afvejningen overladt til de nationale domstole og datatilsyn.¹⁰⁸

Forordningen er nok næppe det endegyldige ord i persondatarettens historie, men lige nu er det det sidste ord. Blume vurderer, at Forordningen er på en svær mission, men den er dog ikke umulig. Forordningen er den retlige virkelighed som både borgere, myndigheder og virksomheder må rette sig efter.¹⁰⁹

5.6 Sammenfattende:

Resumerende fra det ovenstående kan der konkluderes, at forholdet mellem databeskyttelse og informations- og ytringsfriheden er kompliceret og en afvejning mellem rettighederne er nødvendig men vanskelig at foretage. Rettighedernes forhold er i konstant udvikling, da samfundet og internettet udvikles, hvilket gør det endnu mere vanskeligt at placere balancepunktet korrekt. Sættes sagen på spidsen må konklusionen være, at informations- og ytringsfriheden er den tungeste rettighed i afvejningen. Det er dog vigtigt at tydeliggøre, at privatlivsbeskyttelsen har en almen samfundsmæssig betydning, der også vægter tungt.¹¹⁰ Det faktum at informations- og ytringsfriheden anerkendes som den primære rettighed anskueliggør blot, at demokratiet er det væsentligste formål med retsordenen. Databeskyttelsen ville udelukkende være tomme ord uden mening, hvis der ikke fandtes et fungerende demokrati. Demokratiet er en del af selve grundsætningen for databeskyttelse.¹¹¹ Desværre giver Forordningen heller ikke megen klarhed til, hvordan denne afvejning mellem databeskyttelse og informations- og ytringsfrihed skal behandles, da dette bliver overladt til medlemsstaterne.

6. Konklusion:

Ud fra denne afhandling, kan det konkluderes, at der ikke findes en entydig definition af retten til at blive glemt, da begrebet har flere lag. Sammenlignet med retten til forglemmelse, som er noget mere afgrænset, da det primært omhandler oplysninger om kriminelles fortid og hensynet til deres resocialisering, så er retten til at blive glemt væsentligt større og en anelse diffus.

Når retten til at blive glemt bliver vurderet, står databeskyttelsen på den ene side og informations- og ytringsfriheden på modsatte side. Konflikten mellem databeskyttelse og informations- og

¹⁰⁸ Blume, Den nye persondataret s. 26.

¹⁰⁹ Blume, Den nye persondataret s. 210.

¹¹⁰ Blume, Databeskyttelsesret s. 212.

¹¹¹ Blume, Databeskyttelsesret s. 195.

ytringsfrihed er ikke en nyopstået konflikt, men grundet den udbredte brug af internettet opstår der ny aktualitet omkring den. Begge rettigheder er særdeles vigtige og anses normalt for at vægte lige højt. I situationer, hvor rettighederne modsiger hinanden, er der brug for en afbalancering af dem, så der kan vurderes hvilken rettighed, der får forrang. Denne afvejning af rettighederne kan være særlig vanskelig at foretage i praksis. En af årsagerne til dette er, at rettighederne har vidt forskelligt formål og bagland.

Retten til at blive glemt har flere gange været i mediernes søgelys, særligt i forbindelse med Google Spain-dommen blev fokus rettet mod denne rettighed. I afgørelsen anerkender Domstolen ved en fortolkning af Direktivet en ret til at blive glemt. Dette gøres ved hjælp af samspillet mellem god databehandlingskik i artikel 6, udvidet fortolkning af sletteadgangen i artikel 12 og indsigelsesretten i artikel 14. Anerkendelsen af denne rettighed betyder, at der sker en restriktion i informations- og ytringsfriheden, som særligt rammer nyhedsmedierne og på visse punkter kan den virke mangelfulgt begrundet. Det er dog særlig centralt, at der er tale om et forholdsvis beskedent indgreb i informations- og ytringsfriheden, da afgørelsen udelukkende giver registrerede en ret til afnotering og kun omfatter navnesøgninger på søgemaskiner. Argumenterne Domstolen nævner for at give databeskyttelsen forrang, er ikke overbevisende, grundet de bygger på emotionelle ideer vedrørende privatlivet. Særligt henvisningen til internetsøgemaskinernes ”allemåder nærværende karakter” er et udpræget løst begreb. Formodningsreglen medfører, at informations- og ytringsfriheden ikke behandles, som den grundrettighed den reelt er, men blot nævnes som en interesse og Domstolens kriterier for der kan ske sletning er unøjagtige. Det faktum, at Domstolen ikke accepterer søgemaskinernes informations- og ytringsfrihed går direkte imod Generaladvokatens forslag til afgørelse og praksis fra både Domstolen selv og EMD. Potentielt kan den anerkendte ret til at blive glemt i Direktivet indebære, at alle oplysninger, der linkes til via en søgemaskine er omfattet. Dette tyder på, at den opstillede formodningsregel er for generel, da det absolut ikke er alle personoplysninger på internettet, der er så indgribende for individets privatliv, at privatlivet skal have forrang over informations- og ytringsfriheden.

Der kan konkluderes, at forholdet mellem databeskyttelse og informations- og ytringsfriheden er komplekst og derfor er en afbalancering af rettighederne nødvendig, men i praksis er denne vanskelig at foretage. Da internettet og samfundet hele tiden udvikles, bevirker det til, at forholdet mellem databeskyttelse og informations- og ytringsfrihed er i konstant udvikling. Derfor er det besværligt at placere balancepunktet i afvejningen korrekt. Dog må det påpeges, at hvis sagen

sættes på spidsen, er resultatet, at informations- og ytringsfriheden er det tungeste lod på vægtskålen. Dette kan forklares ved, at demokratiet er så fundamentalt og databeskyttelsen blot ville fremstå som tomme ord uden demokratiet. Det er dog væsentligt at påpege, at databeskyttelsen og herunder særligt privatlivsbeskyttelsen har en generel og essentiel samfundsmæssig betydning, der også vægter tungt.

Samlet set konkluderes der, at en afvejningsregel, der sørger for en rimelig afbalancering mellem databeskyttelse og informations- og ytringsfrihed, ville være at foretrække i stedet for formodningsregelen. Forordningen bidrager desværre ikke til megen klarhed omkring, hvordan afvejningen af rettighederne skal foretages i fremtiden, da afvejningen bliver overladt til medlemsstaterne. Hvis udfaldet peger i retning af formodningsregelen, så må privatlivs – og persondatabeskyttelsen vurderes til at være den nye ”superright” i EU.

7. Litteraturliste:

7.1 Artikler:

Blume, P., Databeskyttelse og ytringsfrihed, U.2003B.215.

Blume, P., Persondatalov og informationsfrihed, Juristen, nr. 1 2012.

Blume, P., Persondataret årgang 2018, RR.2016.08.0030.

Blume, P.; Herrmann, J., Retlig regulering af privatlivsbeskyttelsens infrastruktur, U.2010B.298.

Fenger, N., EU-domstolens generaladvokat, Juristen nr. 2, 2014.

Jakobsen, S. S.; Schaumburg-Müller, S., Retten til at blive glemt, Juristen, nr. 5 2015.

Kuner, C., The European Union and the Search for an International Data Protection Framework, Groningen Journal of International Law, vol. 2, ed. 1: Privacy in International Law (2014).

Lorenzen, P., Dialog mellem dommere – EUD og EMD: To aktører på menneskerettighedsområdet, Juristen nr. 7, 2011.

Sørensen, H. B.F. M., EU's tiltræden til EMRK, Juristen nr. 3, 2012.

7.2 Bøger:

Blume, P., Databeskyttelsesret, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 4. udgave (2013).

Blume, P., Den nye persondataret, Jurist – og Økonomforbundets Forlag (2016).

Blume, P., Persondataretten i en brydningstid, Jurist og Økonomforbundets Forlag (2014).

Blume, P., ”Persondataretten – nu og i fremtiden”, Jurist- og Økonomforbundets Forlag (2010).

Blume, P., Ret, privatliv og teknologi, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2. udgave, (2010).

Bryde Andersen, M., Festskrift til P. Blume, Jurist – og Økonomforbundets Forlag (2010).

Bryde Andersen, M., IT-retten, Gjellerups Forlag, 2. udgave (2005).

Bülow, H., H.; Holleufer, K.; Nielsen, J. C. L., ”MetodeNU”, Systime (2015).

Engsig Sørensen, K., m.fl., EU-retten, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 6. udgave, (2014).

Germer, P., Ytringsfrihedens væsen, Jurist- og Økonomforbundets Forlag (1973).

Jakobsen, S. S.; Schaumburg-Müller, S., Medieretten, Jurist- og Økonomforbundets Forlag (2013).

Jørgensen, O., Mediejura - det handler om informations- og ytringsfrihed, Forlaget Ajour, 3. udgave. (2014).

Lauridsen, P., Pressefrihed og personlighedsret, Gyldendal, (1988).

Lauridsen, P., Studier i Retspolitisk argumentation, disputats, (1974).

Madsen, L. H. G., Retsdogmatisk forskning i praksis, (2014). direkte link findes nedenfor. Sidst identificeret den 5/5 2017: <http://www.lhgm.dk/Praktisk-Forskning.pdf>

Mayer-Schönberger, V., Delete, The Virtue of Forgetting in the Digital Age, Princeton University Press (2009).

Munk-Hansen, C., Retsvidenskabsteori, Jurist og Økonomforbundets Forlag (2014).

Nielsen, R.; Tvarnø, C.D., Retskilder & retsteorier, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 4. udgave (2014).

Olesen, K. N.; Lilja, T. M., Domsanalyse, Samfundslitteratur (2012).

Sartor, G., Protection of Information and the Right to Privacy – A New Equilibrium, Springer, (2014).

Schaumburg-Müller, S., Festskrift til P. Blume, Jurist – og Økonomforbundets Forlag (2010).

Udsen, H., De informationsretlige grundsætninger, Jurist – og Økonomforbundets Forlag (2009).

Udsen, H., IT-ret, Ex Tuto Publishing, 3 udgave, (2014).

Waaben, H.; Nielsen, K. K., Lov om behandling af personoplysninger, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 3. udgave, (2008).

7.3 Elektroniske kilder:

Article 29 Working Party Guidelines on the implementation of the CJEU on Google Spain (2014)

Sidst identificeret d. 5/5-17: <http://www.dataprotection.ro/servlet/ViewDocument?id=1080>

Brochstedt, A., Angst for overvågning får folk til at ændre adfærd, DR Nyheder (2013) Sidst identificeret d. 5/5-17: <https://www.dr.dk/nyheder/indland/angst-overvaagning-faar-folk-til-aendre-adfaerd>

French Government Secures "Right to be Forgotten" on the Internet, Hunton & Williams (2010) Sidst identificeret d. 5/5-17: <https://www.huntonprivacyblog.com/2010/10/21/french-government-secures-right-to-be-forgotten-on-the-internet/>

Johnson, B., Privacy no longer a social norm, says Facebook founder, The Guardian (2010) Sidst identificeret d. 3/5-2017: <https://www.theguardian.com/technology/2010/jan/11/facebook-privacy>

Holm, L. T., Danskere føler sig overvåget online, Berlingske (2015) Sidst identificeret d. 5/5-17: <http://www.b.dk/nationalt/danskere-foeler-sig-overvaaget-online>

KOM (2012) 11 af 25. januar 2012 forslag til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger. Sidst identificeret d. 5/5-17: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/document/review2012/com_2012_11_da.pdf

Kuner, C., A "Super-right" to Data Protection, LSE (2014) Sidst identificeret d. 5/5-17: <http://blogs.lse.ac.uk/mediapolicyproject/2014/06/24/a-super-right-to-data-protection-the-irish-facebook-case-the-future-of-eu-data-transfer-regulation/>

Mchangama, J., Retten til at blive glemt: En underminering af ytrings- og informationsfriheden (2014) Sidst identificeret d. 5/5-17: <http://mchangama.blogs.berlingske.dk/2014/05/22/retten-til-at-blive-glempt-en-underminering-af-ytrings-og-informationsfriheden/>

Ramian, K., Personlig Integritet(2006) Sidst identificeret d. 3/5-17: <http://knudramian.pbworks.com/w/page/12751725/Personlig%20Integritet>

Smith, C., 133 Amazing Snapchat Statistics and Facts (2017) Sidst identificeret d. 5/5-17: <http://expandedramblings.com/index.php/snapchat-statistics/>

7.4 Lovgivning:

Bek. nr. 218 af 27. marts 2001 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister.

Betænkning nr.1345/1997 om behandling af personoplysninger.

Betænkning nr. 767/1976 om offentlige registre.

Danmarks Riges Grundlov nr. 169 af 5. juni 1953.

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder (2010/C 83/02).

Direktiv 95/46 EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

Direktiv 2006/24/EF af 15. marts 2006 om lagring af data genereret eller behandlet i forbindelse med tilvejebringelse af offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester eller elektroniske kommunikationsnet.

Forordning 2016/679 EU af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse).

Inkorporeringsloven LBK nr 750 af 19/10/1998 om den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Lov nr. 405 af 21. april 2010 om ændring af lov om Det Centrale DNA-profil-register.

Retsplejeloven, LBK nr. 1257 af 13. oktober 2016 om rettens pleje.

Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde.

7.5 Retspraksis:

7.5.1 Fra domstolen:

De forenede sager C-92/09 and C-93/09 Volker und Markus Schecke,

De forenede sager C-293/12 og C-594/12, Digital Rights Ireland Ltd m.fl.

De forenede sager C-405/05 P og C-415/05 P, Kadi m.fl. mod Rådet for Den Europæiske Union.

C-73/07, Satamedia.

C-101/01, Lindqvist.

C-131/2, Google Spain SL mod Agencia Espanola de Protección de Datos (AEPD) og Mario Costeja González.

7.5.2 Forslag til afgørelser fra Domstolens Generaladvokat:

Forslag til afgørelse fra Generaladvokat N. Jääskinens i sag C-131/12, Google Spain.

Forslag til afgørelse fra Generaladvokat P. Cruz Villalóns i de forenede sager C-293/12 og C-594/12, Digital Rights Ireland Ltd m.fl.

Forslag til afgørelse fra Generaladvokat Y. Bot i sag C-283/11, Sky Österreich,

7.5.3 Fra EMD:

Andreescu v Romania, app. no. 19452/02.

Gazeta Ukraina v Ukraina, app. no. 16695/04.

Hannover V Germany (no. 2), app. no. 40660/08 og 60641/08.

Rotaru v Romania, app. no 28341/95.

S. og Marper mod Storbritannien App. no. 30562/04 og 30566/04.

Von Hannover v. Germany (no. 1) app. no. 59320/00.

7.5.4 Fra dansk retspraksis:

Datatilsynets afgørelse. 2000-236-0005.

Datatilsynets afgørelse, 2003-322-0044.

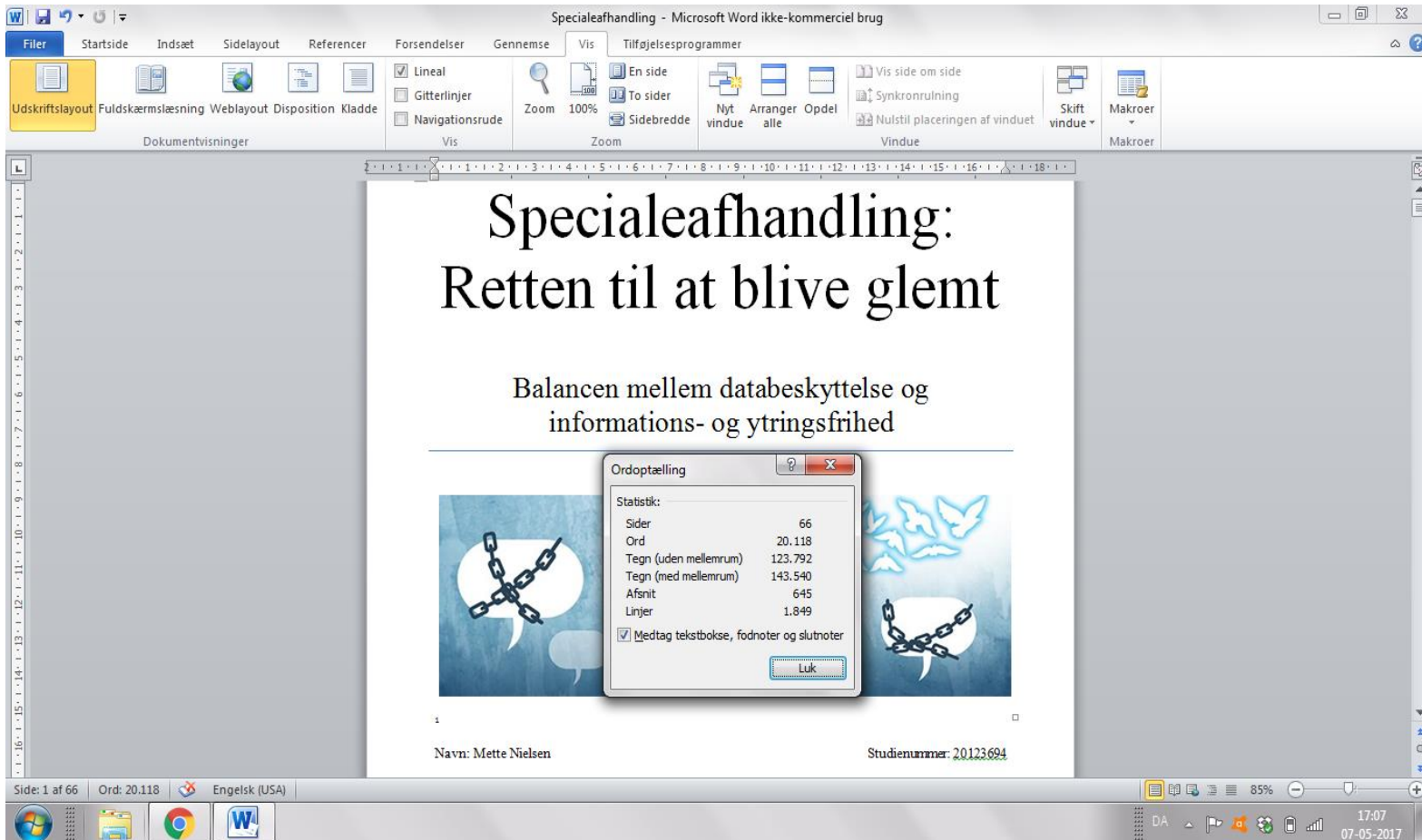
Datatilsyn i afgørelse: ”Sletning af profil og indlæg på et debatforum”, brevdato: 19.11.09.

Datatilsynets afgørelse, 2012-311-0073.

7.5.5 Fra tysk retspraksis:

Lebach, BverfGE 536/72, afsagt den 5. juni 1973.

8. Anslagsdokumentation:

Specialeafhandling - Microsoft Word ikke-kommerciel brug

Udskriftslayout Fuldskærmslæsning Weblayout Disposition Kladder

Dokumentvisninger

Lineal Gitterlinjer Navigationsrude

Zoom 100%

En side To sider Sidebrede

Nyt vindue Arranger alle Opdel

Vis side om side Synkronisering Nulstil placeringen af vinduet

Skift vindue Makroer

Specialeafhandling: Retten til at blive glemt

Balancen mellem databeskyttelse og
informations- og ytringsfrihed

Ordoptælling

Statistik:

Sider	66
Ord	20.118
Tegn (uden mellemrum)	123.792
Tegn (med mellemrum)	143.540
Afsnit	645
Linjer	1.849

Medtag tekstbokse, fodnoter og slutnoter

Luk

1

Navn: Mette Nielsen Studenummer: 20123694

Side: 1 af 66 Ord: 20.118 Engelsk (USA)

85%

DA 17:07 07-05-2017